

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

MR. P. GAUCYS,
3222 W. 67 ST.,
CHICAGO, ILL. 60629
U.S.A.

Nr. 36 (1023) RUGSEJO - SEPTEMBER 4 • 1969 LIETUVIŲ SVIETIMO IR SEIMOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 140, ONT. CANADA • Tel. 368-6813

Veikla rikiuojant

Vasaros kaitra, išviliojusi žmones iš miestų į atvirą gamtą, į poilsį, baigiasi. Grįžta jaunimas iš stovyklų, ekskursijų, darboviečių į mokyklas, o senimas — į visuomeninę, politinę ir kultūrinę veiklą. Didžiosiose lietuvių gyvenvietėse vėl atgis intensyvi veikla, o mažosios ir toliau tenkins kultūriniais trupiniais. Pradedant naują veiklos sezoną, verta pirmiausiai pažvelgti į mūsų veiklos kokybę. Gausiose lietuvių gyvenvietėse parengimų netrūksta — beveik kiekvieną savaitgalį būna jų ir tai ne po vieną. Kiekviena dar gyva organizacija stengiasi suruošti kokį nors vakarą, žadantį visokių pasimaginimų. Tiesa, neužmirštama ir kultūrinė programa, bet jini atlydžio silpnėja, o su tuo — ir aplamai parengimų kokybė. Aišku, kai įvyksta daug parengimų, negalima tikėtis aukštos kokybės. Žmogus eina į parengimą ne dėlto, kad ten save praturtintų, rastų ką nors svaresnio, idomesnio, bet kad paremtų pačią idėją, palaikytų rengėjų pastangas. Taigi, išeina, kad parengimai daugiau reikalingi patiems rengėjams nei atsilankančiai visuomenei. Šiuo metu ties tuo punktu vertėtų visiems stabtelėti. Atėjo laikas mažinti parengimų skaičių ir didinti jų kokybę. Tada kiekvienas tautietis labiau vertins parengimus, uoliau juose dalyvaus ir sudarys stipresnį finansinį pagrindą kultūrinei programai.

Jeigu didelėse lietuvių gyvenvietėse vyrauja parengimų infliacija, tai mažose labai jaučiamą jų stoka. Ten trūksta ir rengėjų, ir programos atlikėjų, ir lankytojų. O jeigu ir vyksta koks parengimas, nesitraukia net tų, kurie galėtų dalyvauti. Mat, visi žino iš anksto, kad ten nieko idomesnio nebus, išskyrus draugišką išgerimą... Taigi, susidaro tarsi užburta ratas, kuri sunku pralaužti. Taip mažosios lietuvių kolonijos, ypač tos, kurios negali glaudintis prie didžiųjų, skursta kultūriškai. Jose kasdien silpnėja lietuviškosios gijos, bendruomeninis ryšys. Gerai, jeigu kartas nuo karto pūsteli gaivusis vėjas didžiųjų švenčių metu ir bent dausuma sutelkia bendram parengimui. Esame "TZ" nekartą kėlę reikalą didiesiems neužmiršti mažųjų bendruomenių. Tiesa, iki šiol neatstovavę pastovi iniciatyva, kuri būtų ryžusis veikti ta linkme, bet bandymų buvo. Pvz. šią vasarą Toronto skautų grupė, gavusi valdžios paramą, buvo nuvykusi stovyklauti su Vakarų Kanados lietuvių jaunimu į Winnipegą. Girdėti, kad Hamiltono "Gyvataras", kuris jau yra lankęsis Vakarų Kanadoje, planuoja ilgesnį kelionę po mažąsias kolonijas. "Aušros" klubo krepšininkės prieš porą metų lankėsi Edmontone. Los Angeles šokėjai buvo nuvykę į Vankuverį. Tokie atsilankymai net sukelia entuziazmą, atnaujina lietuvišką dvasią. Ypač reikėtų dainininkų ir šokėjų grupių, kurios pajėgtų išjudinti mažųjų kolonijų tautiečius bei atgaivinti jų nuotaikas.

Siekiant kokybės bei racionalumo veikloje, atėjo laikas telkti energiją į pagrindines išveikimo gyvenimo atramas. Išskirstymas energijos į 70-80 organizacijų, aišku, yra neracionalus. Praktiškai daugelio jų veikla yra popierinė, reikalinga esminės revizijos. Jose pliusantieji turėtų teltis į bendrą visuomeninį frontą, kuriam atstovauja Lietuvių Bendruomenė. Per ją visų energija telktina pagrindinėms lietuvių bendruomenės išlaikyti: parapijoms, mokykloms, stovyklavietėms, spaudai, meno ansambliams, jaunimo organizacijoms. Į talką turėtų ateiti fondai, ekonominės organizacijos. Turint tokią lietuvių perspektyvą, galima ta linkme planuoti ir turimas jėgas rikiuoti. Mūsų gi silpnėybė yra ta, kad sunkiai sugebame rikiuoti pagal siekiamą tikslą reikalavimus. Negalime sakyti, kad nėra jėgų. Jų yra, tik vienos jau pavargusios (kartais šalininėje veikloje), kitos nusivylusios, trečios liežuviu užpluktos, ketvirtos savo versluose paskendusios. Pagaliau yra ir entuziastų, kurie, rodos, niekad nepavargsta, ryžtingai traukia visuomeninį vėžimą. Jų yra visose kolonijose, ypač didelėse. Sunkiausia problema — sutelkti esamas pajėgas bendram žygiui. Lietuvių sunkiai rikiuojasi eilėn, ir dėlto rikiuotojams nelengva telkti išveikimui bendram darbiui pagal racionalumą ir gyvenamojo meto reikalavimus. Vis dėlto ir čia daug kas padaryta ir dar daug ką galima padaryti. Pr. G.

Gydytojų suvažiavimas

Pirmą kartą JAV-į ir Kanados lietuvių gydytojai susirinko į septyntąjį suvažiavimą Kanados žemėje. Oficialiai imant, tai Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas (dalyvavo ir Australijos liet. gydytojų atstovai dr. J. Petrauskas), kurį rugpjūčio 30 d. Toronto Sutton Plaza viešbutyje atidarė rengėjų vardu dr. A. Pacevičius, Kanados Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininkas. Tare pasveikinimo žodį, pakvietė bendrosios sąjungos pirm. dr. H. Brazaitį įvadiniam žodžiui. Kalbėtojas, neseniai turėjęs sunkią operaciją, tarė: "Likimo skirta dalis, Augščiauiojo valia ir medicinos mokslo pažangos dėka man tenka su jumis, mieli kolegos, šiandieną čia būti ir oficialiai atidaryti šį septyntąjį Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimą, pirmą kartą už JAV ribų...". Pirmąsias mirusius gydytojus, pakvietė juos pagerbti tylos minute. Toliau jis apžvelgė gydytojų inazą į Lietuvos ir išveikimo gyvenimą bei organizacinę veiklą.

Sveikinimai

Suvažiavimą sveikino visa eilė pareigūnų bei organizacijų atstovų. Gen. konsulas J. Zmuidzinas lakti žodžiu išreiškė linkėjimus Lietuvos atstovui Vašingtono J. Kajecko ir savo vardu. PLB pirm. St. Barzdukas kalbėjo Pasaulio Liet. Bendruomenės vardu, pabrėždamas, kad visi turime tilpti tautinėje bendruomenėje. Be to, dėkojo gydytojams už darbą savoje visuomenėje. L. Švėgždaitė, KLB Toronto apyl. pirm., perdavė torontiečių sveikinimus. Dar sveikino Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos vardu — inž. J. Danys, Amerikos Lietuvių Fondo — dr. G. Balukas, Kana-

dos Liet. Fondo — dr. A. Pacevičius, Kanados šaulių — St. J. Kubaitis, korporacija "Fraternitas Lituanica". Rastu gauti sveikinimai — diplomatai šefo min. St. Lozoraičio, Lietuvos atstovo Vašingtone J. Kajecko, VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūno, KLB pirm. dr. S. Čepo, dr. E. Draugelio iš Brazilijos.

Paskaitos ir vakarienė

Pirmąją paskaitą skaitė architekt. dr. A. Kulpavičius tema "Analoga artis vitalis". Paskaita buvo iliustruota skaidrėmis, kurių rodymas ejo lygiagrečiai su paskaitos tekstu (rodė N. Kulpavičienė). Parinktais vaizdais autorius įsijėjo analogijos gamtoje, žmogui, mene. Tai, kas gyvoje gamtoje ir žmogui reikiama natūraliu būdu, — transformuota, analoginiu būdu atspindi įvairiose meno šakose.

Simpoziumo medicinos temomis vadovavo dr. J. Valaitis. Pagrindinė tema — "Kas naujo mokslinėje medicinoje?" Dr. M. Yčas iš Rochesterio dėstė apie naujovę genetikoj, dr. V. Pavlanis iš Montrelio — viriologij, dr. A. Butkus iš Klevelando — arteriosklerozę, dr. J. Valaitis — onkologiją (auglių bei vėžio). Dr. V. Vaitkevičius, turėjęs dalyvauti simpoziume, dėl ligos bei operacijos negalėjo atvykti. Pranešimai buvo gerai paruošti, bet pareikalavo gerokai laiko. Iš viso suvažiavimo laiko problema nelengvai davėsi apvaldoma. Kadangi suvažiavimas buvo pradėtas valandą vėliau, paskaitos užsėtės, tai ir kita dienos programa vėlinosi. Sol. St. Baro koncertas ir vakarienė galėjo būti pradėta tik 9.30 v. Suvažiavimo atidaromajame posėdyje dalyvavo apie 90 gydytojų ir visa eilė svečių. Į kok-

(Nukelta į 7 psl.)

Į marčias išleidžiant. Seimos metais "Grandinėlės" šokių programą pagausėjo vestuviniiais šokiais. Nuotraukoje jaunoji (E. Razgaitytė — drabužiai Ald. Vaitonienės) savo pamerį ir pabrolį yra iškviečiama atsisveikinti šokiui, kurio paskutiniuosius posmaus jau abu jaunieji išlydi nūjam gyvenimui. Iš kairės: D. Zilytė, Z. Neimaitė, J. Garka, E. Razgaitytė, P. Alšėnas, G. Neimanas. Pilnas "Grandinėlės" sceninių šokių spektaklis bus atliktas spalio 18 d. Filadelfijoje, o lapkričio 8, 9 d. — Hartforde ir Bostone. Sceninės programos metu gros grupės šokių kapela. Nuotr. J. Garlos

Jaunimas pradėjo, jaunimas užbaigė

Kanados Lietuvių Dienose dalyvavo arti 1500 • Jaunimo simpoziumai • Dailės parodos • Susipažinimo vakaras • Pamaldos • Koncertas ir iškilmingas aktas

Pirmieji, kurie atvyko į penkioliktąją Kanados Lietuvių Dieną Hamiltone, buvo jaunimas. Rugpjūčio 29, penktadienio vakaro 7 v., prie Jaunimo Centro jau prasidėjo klegesys ir būravimas. Dvi sekretorės vos spėjo registruoti atvykstančius. O jų čia buvo atvažiuosiu iš visur. Registracijos lape randi pvz. Vyt. Mickevičių, atvykusį iš tolimos Kanados pasvietė — Whitehorse, N.W.T.; iš Amerikos vietovių, kaip A. Kemežys — St. Louis, Ed. Mikalauskas — New Jersey, broliai Torai iš Pittsburgho ir iš kitur. Išregistruosiu beveik visas šimtas.

Jaunimo diskusijos

Seštadienio rytą jaunimo dalyvavimas ar tai dėl karšto oro, ar vakarykščio nuovargio buvo gana sumažėjęs. Dėlto ir pati programa buvo keičiama. Jaunųjų meninių talentų paroda oficialaus atidarymo neturėjo. Visi jų paveikslai buvo išstatyti Jaunimo Centro balkone. Iš viso kūrinių buvo 38 ir visi ejo jų pamatyti. Dienos darbai prasidėjo diskusijomis. Pirmoji tema buvo "Lietuvių menas ir literatūra". Diskusinę grupę sudarė: Algis Mažeika iš Montrelio, Dana Bliskienė iš Londono, Almis Kuolas iš Toronto ir Ona Bugailiškytė iš Hamiltono. Kadangi jaunųjų literatūrinis žinojimas nebuvo toks platus, kad galima būtų tęsti diskusijas, tai jos buvo nukreiptos į lituanistines mokyklas, kurios susilaukė gausios kritikos. Po to sekė KLB krašto v-bos pirm. dr. S. Čepo paskaita. Paskaitininkas nurodė pagrindinius šaltinius, kurie padeda mums išlikti lietuviams. Dar žodį tarė "N. Lietuvių" redaktorių dr. H. Nagys. Jis priminė, kad didesniai lietuvių literatūros ir aplamai spaudos pažinimui reikalingas didesnis lietuvių kalbos mokėjimas, pasiekiamas per lituanistines mokyklas ir institutus. Po užkandžių visi rinkosi vėl diskutuoti antrosios temos: "Ansambliai ir tautinių šokių grupės". Diskusinę grupę sudarė: Antanas Elvikis iš Hamiltono, Eugenijus Bliskis iš Londono, Silvija Martinkutė iš Hamiltono, Gidas Breichmanas iš Hamiltono ir Vi-

da Paškevičiūtė iš Hamiltono. Čia buvo gyvai diskutuojama ansamblių ir taut. šokių grupių nauda ir jų charakteris. Dauguma pasisakė prieš mūsų tautinių šokių formų ir tautinių draublių keitimą ar moderninimą. Numatytos krepšinio ir stalo teniso varžybos tarp Londono ir Hamiltono komandų neįvyko, tad po pietų pertraukos visi susirinko dar paskutiniam simpoziumui.

Simpoziumą "Jaunimo organizacijų" pravedė dr. Vaidotas Kvedaras, talkinamas Edmundo Dervaičio iš Hamiltono, Eugenijaus Girdausko iš Toronto, Marytės Danilūnaitės iš Londono, Onos Bugailiškytės iš Hamiltono ir Nijolės Beniušytės iš Hamiltono. Čia daugiausia buvo kalbama apie dvi jaunimo organizacijas — ateitininkus ir skautus. Vieni užsispyrusiai laikėsi nuomonės, kad tam jaunimui, kuris nenori priklausyti jokiai organizacijai, būtų mūsų kolonijose steigiami klubai, kur jie lietuviškoje aplinkoje galėtų praleisti laiką. Po to turėjo būti jaunųjų menininkų parodos eksponatų varžytinės, bet dėl mažo dalyvių skaičiaus neįvyko.

Po šokių — rimtis

Vakare "Wentworth Curling Club" salėje buvo visų Kanados Lietuvių Dienų dalyvių bendras susipažinimo vakaras. Čia jau suėjo jaunimas ir senimas. Reali gali pamatyti tiek daug savo tautiečių vienoje vietoje. Bilietų iš viso buvo parduota 990. Prie Vyt. Babecko muzikos Liet. Dienų svečiai ligi vidurnakčio vaišinosi, šoko ir šnekučiais apie dabartinius ir senus laikus, nepaisydami karščio nevensnamoje salėje.

Sekmadienį 12.30 v.p.p. St. Mary's šventovėje buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos. Mišias celebravo vysk. V. Brizgys, asistuojamas vysk. K. Dobrovolskio ir kun. V. Martinkaus. Pamokslą pasakė taip pat vysk. V. Brizgys. Per mišias giedėjo Aušros Vartų parapijos choras, vad. A. Paulionio. Pastarasis pagiedojo ir solo. Lietuviams evan-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

SOVIETŲ SAJUNGA RUOŠIASI KARUI SU KOMUNISTINE KINIJA. Tokią išvadą padarė amerikiečiai žurnalistai, Vašingtone pietavę su Centrinės Zvalgybos Agentūros vadovu M. Helms. Žurnalistas jis supažindino su jo įstaiga pasiekusiais gaudais, kad Kremlius vadai pokalbiuose su Rytų ir Vakarų kompartijų vadais yra prasiarę apie staigų sovietų aviacijos smūgį į komunistinės Kinijos atominius centrus — Lančovą, Paotavą ir Lop Norą. Atominį ginklų gamyklas sovietai galėtų nušluoti nuo žemės paviršiaus paprastomis bombomis, bet tokiu atveju Kinija tikriausiai reaguotų invazija į sovietinį Sibirą, kurio silpnoji pusė yra vienintelė geležinkelio linija. Karo atveju ją lengvai galėtų pasiekti kiniečiai partizanai ir nutraukti sovietų kariuomenės tiekimą. Galimas dalykas, gaudus apie staigų

aviacijos smūgį Kinijai Kremlius skleidžia, turedamas tikslą daryti diplomatinį spaudimą, kad kiniečių kompartijos vadas Mao būtų pakeistas nuosaikesniu asmeniu. "Pravda" neseniai paskelbė aštrų vedamąjį "Pekingo avantiūristinio kurso pavojai", kaltinantį kiniečių vadus ruošimusi karui. Pasak "Pravdos", Sovietų Sąjungos ir Kinijos karas dėl modernių ginklų dabartinės technologijos palieštų visą pasaulį. Atrodo, čia turimos galvojės atominės bombos, kurių sprogimai užnuodytų atmosferą ir padarytų žalos visam žemės rutuliui. Kinijoje pastaruoju metu viešėje vakariečiai sakosi pastebėję daug karinių traukinių, riedančių šiaurės kryptimi. Hong Kongo uoste buvo sustabdytas kinietiško cemento eksportas, nes jo visi ištekliai dabar naudojami karinių įsitvirtinimų statybai Sibiro pasienyje.

Kremlius Lenino ordinu atžymėjo čekoslovakų kompartijos vadą G. Husaką. Oficialiai ordinas jam buvo paskirtas kaip partizanų vadui slovakų sukilimo prieš vokiečius 25 metų sukakties proga, tačiau neoficialiai, be abejonės, buvo atžymėta Kieta G. Husako laikysena prieš demonstrantus sovietinės invazijos metu. Čekoslovakijos didvyrio medali G. Husakui prisegė ir prez. L. Svoboda. Spauda ir radijas vis arčiau ima kritikuoti buvusį kompartijos vadą A. Dubčeką. Prieš jį pasisakė net ir jo buvęs premjeras O. Černikas, pasmerkdamas A. Dubčeką nutarimą nedalyvauti priešinvazinėje Sovietų Sąjungos ir jos penkių satelitų konferencijoje 1968 m. liepos 14 d. Varšuvoje. Nugasdinta ne kiek nesumažėjusio A. Dubčeko populiarumo, Maskva daro spaudimą G. Husakui teisti A. Dubčeką ir J. Smrkovskį už tėvynės išdavimą. Lig šiol šiuos du populiariausius reformų šalininkus įstengė apsaugoti prez. L. Svoboda. Kariuomenės politrukas J. Hecko dienaštyje "Rude Pravo" nusiskundė, kad sovietinės invazijos pirmųjų metų demonstracijose sužeisti kariai ir milicininkai nesilaukė tinkamo dėmesio Prahos ligoninėse. Gydytojai medicinos pagalbą pirmiausia teikė sužeistiesiems civiliams, demonstracijų dalyviams, kuriuos J. Hecko vadina chuliganais. Metinių dieną Prahos restoranai atsisakė aptarnauti karius ir milicininkus.

Artimuosiuose Rytuose vyksta beveik nuolatiniai karo veiksmai, kurstomi arabų partizanų ir Izraelio "atsilyginimo" politikos. Arabų pasauli sukurtė mahometonų šventovės padėgimas Jeruzalėje. Sakoma, kad toje vietoje Izraelis nori atstatyti senąją Saliamono šventovę. Tokiu atveju mahometonų šventyklos padėgimas būtų politinio pobūdžio, bet jį, pasak Izraelio, atliktu turistais iš Australijos M. Rohan, avių kirpėjas. Kaire įvykusioje arabų kraštų užsienio reikalų ministerių konferencijoje partizanų vadai reikalavo paskelbti šventąjį karą Izraeliui, sujungti arabų kariuomenes ir jas patikėti vienam vadui, boikotuoti JAV, Britaniją ir V. Vokietiją už paramą Izraeliui. Konferencijos dalyviai nutarė sušaukti visu mahometonų kraštų vadų suvažiavimą lapkričio mėn. Sudi Arabija ir Marokas bandys į šį suvažiavimą pakviesti neaarabų kraštus — Iraną, Pakistaną, Maleziją ir Indoneziją, kuriuose žymų vaidmenį turi mahometonų religija. Ju parama norima mobilizuoti karui prieš Izraelį. Du ginkluoti arabų partizanai — vyras ir mergina — privertė amerikiečių orinio susisiekimo TWA lėktuvą, skridusį iš Romos į Atėnus, nusileisti Sirijoje. Vos spėjus keleiviams išlipsti iš lėktuvo, jo visą priešą sunaikino pilotų kabinoje

sprogusi bomba. Partizanai, matyt, norėjo sulaukyti lėktuvo skridusius šešis Izraelio piliečius, bet Sirija juos paleido kartu su kitais keleiviais, išskyrus du vyrus, kuriuos galbūt bandys iškeisti į du Sirijos lakūnus, laikomus Izraelio nelaisvėje.

Vokiečių žurnalas "Stern" paskelbė gavęs nuotrauką JAV slapto dokumentų apie atominio, cheminio ir biologinio karo planus centrinėje ir rytinėje Europoje. Nuotrauką paštu atsiuntė nežinomas asmuo, kuris sakosi vykdąs nusizudžiusio vokiečių zvalgybos vado pavadoutojo gen. mjr. H. Wendlando pageidavimą šį dokumentą po jo mirties paskelbti spaudoje. "Stern" redakcija dokumentus perdavė amerikiečiams, kurie patvirtino jų autentiškumą, bet nesutiko su siuntėjo paaiškinimu, kad juos buvo pavogęs savizudys gen. mjr. H. Wendland. Dabar amerikiečių zvalgyba karštingai įsiekia naujo išdaviko, kuriuo gali būti augstas pareigūnas Pentagono ar amerikiečių štabe Stuttgarte.

Maskvos Vnuokovo aerodrome sudužo "Aeroflot" keleivinis lėktuvas, kai pilotas bandė nusileisti su įstrigusia važiuokle. Lėktuvas buvo atskridęs iš Sočios kurorto Kryme. Zuvusių skaičius tebėra nežinomas, nes tokiu dalyku sovietai neskelbia, kai žuvusiųjų tarpe nėra užsieniečių. Iš Maskvos iškviesti ambrolansai liudija, kad aukų buvo nemažas skaičius.

Svedų laivo "Citadel" įgula 113 mylių atstume nuo Nikaragvos krantų išgelbėjo korejiečių jūrininką C. N. Kim, jojantį ant didžiulio jūros vėžio nugaros. Pasirodo, C. N. Kim buvo nukritęs į Ramiojo vandenyno bangas nuo Liberijos laivo "Federal Nagara". Kai jo jėgos jau buvo visiškai išsekusios, jam pavyko išsikibti į praplaukiantį vėžį. Išsigelbėjimas iš tikrųjų buvo stebuklingas, nes nardyti mėgstas vėžys su savo raiteliu ne karto nebuvo pasirėjęs.

Lenkų vyriausybės laikraštis "Życie Warszawy" pareikalavo uždrausti metinę maldininkų kelionę iš Varšuvos į Cėnstachavos Dievo Motinos šventovę Jasna Gora vietovėje. Maldininkų kelionėje, kuri šiemet buvo pradėta rugpjūčio 6 d. ir baigta rugpjūčio 14 d., dalyvavo 6.000 asmenų, pėsčiomis įveikusių 137 mylių nuotolį. Laikraštis kaltina maldininkus neįtikėtinai nusikaltimais — jaunimo girtuokliavimu ir muštinėmis. Atrodo, kompartija privertė susirinkti gausų jaunimo dalyvavimą šiam religiniam žygyje.

Amerikiečių ambasadorius Ch. Yost Jungtinių Tautų visumos sesijai, kuri darbą pradės rugšio 16 d., pasiūlys planą tikraisiais šios organizacijos nariais nepriimti mažų valstybių, turinčių mažiau kaip 100.000 gyventojų. Tokių lilitutinių "valstybių" priskaitoma apie 50. Pitcain sala pvz. turi tik 100 gyventojų. Lygus balsas tokiems lilitutams visiška paralyžiuoti Jungtines Tautas. Mažosios valstybėlės siūloma suteikti Jungtinių Tautų bendrininko vardą. Prez. R. Niksonas į penkų JAV atstovų JT visumos sesijai eiles įtraukė buvusią filmų aktorę Shirley Temple, kuri buvo talentinga Hollywoodo žvaigždė vaikystės metais.

Svetlana Stalinaitė parasė naują knygą "Tik vieneri metai", kuri bus išleista Niujorke ši rudeni. Knygoje bus paskelbti jos vienerių metų įspūdžiai, pradedant pabėgimu Indijoje ir baigiant įsikūrimu Princeton miestyje. N.J. Žiauriausio sovietų diktatoriaus dukra gyvena išsiuomotame name, pati gamina maistą ir atlieka apyvokos darbus. Ją globoja buvęs JAV ambasadorius G. R. Kennan.

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$6, pusmetinė — \$3.50. Rėmėjo metinė prenumerata \$10
Skelbimui ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.
Subscription rates: \$6 per year, \$3.50 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 140, Ont., Canada
Tel. 368-6813

VIDINIO TUŠTUMO LIGA

DR. J. GUTAS

Yra senas posakis, kad gamta tuštumas nemėgsta. Gamta stengiasi tuščias vietas kuo nors užpildyti — jei ne vienu, tai kitu elementu. Yra mokslininkų, kurie galvoja, kad ir begalinė visata erdvė nėra visiškai tuštuma — ji esanti užpildyta savotiška, labai lengvute medžiaga, kurios dėka yra galima dangaus kūnų radiacija — šviesos keliavimas begalinėmis erdvėmis.

Jeigu jau net negyvoji gamta nepakencia tuštumoms, juo labiau tuštuma yra pavojinga žmogui — visos kūrinijos viršūnei. Tik žmogaus tuštuma yra ne fizinė, bet dvasinė. Tai vidinio gyvenimo vargingumas arba tuštumas.

Pastaruoju laiku vis dažniau psichiatrai ir gydytojai kalba apie naujos rūšies neurozę, vadinamą "Vacuum-neuroze", atseit, nervų ligą.

Tuštumos neurozė gali žmogus susirgti kiekviename amžiaus laikotarpyje. Vaikas, paauklus palyginti labai retai suauga šia liga, nors ir jų gyvenime pasitaiko tam tikrų dvasinių sukrėtimų. Net ir brendimo metai, kai brestas jaunuolis, kamuojamas daugelio ir sunkių klausimų (kas esu, kam esu, kokia mano gyvenimo prasmė, kaip įsijungti su pasauliu, pergyvena daug sunkumų, neaiškumų, šios ligos tik retais atvejais yra paliečiamas. Jo galva nėra tuščia, tik kamuojama daug neaiškumų, klausimų. Šia liga suauga jaunuoliai pačiame gražiausiame amžiuje ir tai dažnai.

Dr. Viktoras Frankl, Vienos universiteto psichiatras, po ilgų tyrinėjimų ir pasikalbėjimų su universiteto lankančiais ir nelankančiais jaunuoliais priėjo išvadą, kad 40% vokiečių, austrų ir šveicarų jaunuolių serga arba persirgo tuštumos neuroze. Gi amerikiečių jaunimo dar didesnis nuostimtis serga šia egzistencinės tuštumos liga. Juo yra sergančių iki 80%. tik toji liga ne pas visus pasireiškia vienodai stipriai ar pavojingai.

Kuo pasireiškia ši liga?

Paliestas šios ligos jaunuolis neturi įprasto šiam amžiui veržlumo, stokoja augstesnių interesų, yra abejingas didžiosioms vertybėms ir yra linkęs į rezignaciją. Dažnas iš jų sako: "Ir kam čia save varginti, juk tai neturi jokios prasmės".

Cia išsidėmėtinis S. Freud. freudizmo srovės psichologijoj kūrėjo, žodžiai, kuriuos jis parąšė princesei Marijai Bonapartei: "Nuo to momento, kai žmogus suabejoja gyvenimo prasme ir verte, pasidaro ligonis".

Kas tad apsaugo žmogų nuo dvasinio sugniužimo, nuo tuštumos neurozės? Labai trumpai galima atsakyti — gyvenimas, kuris turi prasmę ir vertę. Tik daiktui užtenka būti. Žmogui reikia gyventi, ne vien būti. Tik tada asmuo žmogiškai gyvena,

kai jo gyvenimas yra prasmingas ir vertingas. Kas gyvenimui duoda prasmę ir vertę? Ne kas kitas, kaip didžiosios gyvenimo vertybės — religinės, dorinės, altruistinės, visuomeninės, humanistinės. Jei šitas vertybės žmogus priima, jų siekia, stengiasi jas įjungti į savo buvimą, tada toms vertybėms jo paties gyvenimas darosi turtingesnis, turiningesnis, prasmingesnis.

Keletą dienų teko stebėti vieną priėmė Eričą ežerą esančių paplūdimių taip vadinamų hipių gyvenimą. Tai buvo apie 20 m. jaunuoliai, apsilėdę, nešvarūs, užsiauginę ilgiausius plaukus, breną ir vandenį su drabužiais. Tai buvo grynas tuščiavidurių žmonių pavyzdys. Jų vidinis tuštumas matėsi jiems būdingoj elgsenoj ir laikysenoj.

Kodėl daug sergančių?

Todėl, kad yra daug, labai daug jaunuolių, kurių vidinis gyvenimas yra visiškai tuščias. Jie dažnai nepažįsta, nepripažįsta ir nesiekia didžiųjų gyvenimo vertybių. Jie neturi religinio idealo, nes negavo tinkamo religinio auklėjimo nei namuose, nei šeimoj, nei mokyklose, nei parapijose. Jų nevilioja dorinio gyvenimo augstumas, nes dorinis gyvenimas labai susijęs su gyvuoju tikėjimu, kurio jiems kaip tik stinga. Doriniu požiūriu yra nusmukę žemiau vidutiniškumo. Pasibašėtinai plinta tokių jaunuolių tarpe palaido gyvenimo liga. Vis daugiau kūdikių gimsta neištekėjusių mergaičių tarpe. Ju santuokos nepastovios — kas trečia baigiasi išsiskyrimu.

Tokie tuščiaviduriai jaunuoliai neturi nei altruistinių, nei visuomeninių, nei humanistinių idealų, siekimų. Be negatyvios kritikos dabartinėi visuomenei, jie neturi nieko pozityvaus, teigiamo pasiūlyti. Keikia Dėdę Samą, niekina savąjį kraštą, kuriame galėtų karališkai gyventi. Jei tik tinkamai pasiruostų gyvenimui. Jie kerta šaka, ant kurios tinginaudami sėdi ir jiešioti jieško vėgijos, diktatūros grandinių, kasdamiesi po savo valstybės pamatais.

Tuštumos neurozė juos slepia, todėl jieško išsigelbėjimo narkotikų svaigulyje. Valandėlės apsvaigimas nepadaro jų laiminges. Po jos jie grįžta į dar didesnę depresiją.

Tuštumos neurotikams tinka žodžiai, kuriuos Viešpats per pranašą Jeremiją kitados kalbėjo Izraelio tautai: "Jie paliko mane, gyvojo vandens šaltinį, ir išsikasė sau šulinį, kiau ru šulinį, kurie negali laikyti savyje vandens" (Jer. 2, 13). Neturėti Dievo širdyje, jokio kilnesnio idealo, reiškia kentėti tuštumą ir troškuli. Tuštuma sleigia, širdis trokšta nors truputėlio laimės, bet jos negalima rasti nė lašelio beprasmiame ir betiksliaame buvime.

PADEKA

Mirus mano mylimai žmonai

A. A. MARIJAI PETKONIENEI,

visiems, kurie mane ta proga užjautė ir pagelbėjo paruošti laidotuves, tariau nuoširdų ačiū. Dėkoju karšto nešėjams, dėkoju už suaukotas šv. Mišias už velionę ir prisūstas gražas geleis. Ypatingą padėką parapijos klebonui prel. J. Tadauskui, kun. P. Azabalui ir kun. B. Pacevičiui. Jūsų visų parodyto nuoširdumo negalėsiu užmiršti.
Hamilton, Ont. Aleksas Petkūnas

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

IVAIRŲS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲJŲ KAMBARJŲ APSTATYMAS IR KT.

TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX. 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryte iki 9 val. vakaro.

Didieji pirkliai slapta pasidalino

Rugpjūčio 23 d. sukako 30 metų, kai nepriklausoma Lietuva tapo Sovietų Sąjungos ir nacinės Vokietijos nusikalstamo sandorio auka. Abu agresingi Lietuvos kaimynai sutarė pasidalyti įtakos sferomis ir 1939 m. rugpjūčio 23 d. Maskvoje sudarė Vokietijos ir Sovietų Sąjungos nepuolimo sutartį. Pagal tą susitarimą, abidvi šalys įsipareigojo susilaikyti nuo bet kurios agresyvios akcijos ir viena kitos puolimo, o jei kuri viena iš susitariančių šalių būtų užpulta trečios šalies, nei viena iš nepuolimo sutartį pasirašiusių šalių negali teikti tai trečiajai šaliai, atseit, užpuolikei jokios paramos. Ta nepuolimo sutartis sudaryta dešimčiai metų. Už Vokietijos vyriausybę pasirašė užsienio reikalų min. Joachim von Ribbentrop, o Sovietų Sąjungos įgaliotas — sovietų užsienio reikalų min. Viacheslav Michailovič Molotov. Todėl ta sutartis dažnai vadinama Ribbentropo-Molotovo paktu.

Slaptasis protokolas

Tai, rodos, nekalta sutartis, teliečianti dviejų šalių tarpusavio santykius. Tačiau sovietų ir nacių klasta iškyla aikštėn prie tos sutarties pridėta griežtai slaptame protokole, kuriame nuspręsta nepriklausomų Pabaltijo valstybių, kartu ir Lietuvos, likimas. Tame protokole sakoma: "1. Tuo atveju, jeigu įvyktų teritorinių ar politinių pasikeitimų teritorijose, priklausančiose Pabaltijo valstybėms — Suomijai, Estijai, Latvijai, Lietuvai, šiaurinė Lietuvos siena bus Vokietijos ir Sovietų Sąjungos įtakos sferų riba... 2. Tuo atveju, jeigu įvyktų teritorinių ar politinių pasikeitimų teritorijose, priklausančiose Lenkijos valstybei, riba tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos įtakos sferų bus maždaug Narevo, Vyslos ir Sano upių linija."

Pagrindinis šio susitarimo tikslas Vokietijai buvo užtikrinti Sovietų Sąjungos neutralumą ginkluoto konflikto su Lenkija atveju.

Išvertus tos sutarties tekstą į paprastą kalbą, Suomija, Estija ir Latvija buvo įjungti į Sovietų Sąjungos įtakos sferą, o Lietuva palikta Vokietijos interesų sferoje.

1939 m. rugsėjo 1 d. Vokietija užpuolė Lenkiją. Įsiveržė Lenkijon ir sovietai.

Antras protokolas

Už keturių savaitių kapituliacijos Varšuvai, Ribbentropas vėl nuvyko Maskvon, kur rugsėjo 28 d. su Sovietų Sąjunga pasirašė jau kitą sutartį — Vokietijos-Sovietų Sąjungos sienų ir draugiskumo sutartį, kuria dalijamasi užimtos Lenkijos žemėmis. Rusai atsisrėdė daugiau nei pusę Lenkijos teritorijos iki Būgo, užėmė ir Vilniaus kraštą. Vokietijai beveik pusė užimtos Lenkijos įjungė į Vokietiją, o iš kitos dalies sudarė Generalinę Guberniją su sostine Krokuvoje. Ir prie šios sutarties prijungtas slaptas protokolas, kuriuo pakaitas dar gyvos, neutralios, nepriklausomos Lietuvos likimas: Lietuva išimta iš Vokietijos įtakos sferos ir atiduota Sovietų Sąjungos įtakos sferai. Protokole rašoma: "Slaptas papildomas protokolas, pasirašytas 1939 m. rugpjūčio 23 d., pakeičiamas ta prasme, kad Lietuvos valstybės teritorija įeina į Sovietų įtakos sferą... Kai tik Sovietų Sąjungos vyriausybė imsis Lietuvos teritorijoje specialių priemonių apsaugoti savo interesus, dabartinė Vokietijos-Lietuvos siena, jos supastatinimo dėlei, bus pakeista ta prasme, kad Lietuvos teritorija, esanti ir vakarus nuo linijos, tai yra Suvalkijos dalis maždaug iki Sešupės... teks Vokietijai."

Ambasadoriaus telegrama

Tas begėdiškas dar nepriklausomos Lietuvos valstybės atidavimas Sovietų Sąjungos įtakos sferai yra palaidytas ir Vokietijos ambasadoriaus Maskvoje grafo Schulenburg telegramoje, pasijutoje 1939 m. spalio 3 d. Vokietijos užsienio reikalų ministerijai Berlyne. Telegramoje visai aiškiai pasakyta, jog Vo-

kietijos susitarimas su Sovietų Sąjunga, liečiąs Lietuvą, buvęs sudarytas su mintimi, kad Lietuva būsianti inkorporuota į Sovietų Sąjungą. Taigi, toms sutartimis, ignoruodami suverenišes Pabaltijo valstybių teises, abudu didieji Lietuvos kaimynai įvykdė kriminalinį nusikaltimą. 1939 m. spalio 10 d. Lietuva buvo priversta pasirašyti su Sovietų Sąjunga nepuolimo sutartį, pagal kurią Lietuvoj buvo įrengtos rusų karinės bazės. Kad Lietuvos gyventojams susidarytų palankesnis įspūdis, rusai gražino Lietuvai Vilnių, žinodami, kad netrukus bus užimta ir visa Lietuva.

Pagaliau... doleriai

Nepaisydama pasižadėjimo respektuoti nepriklausomos Lietuvos suverenumą, 1940 m. birželio 15 d. sovietinė armija okupavo Lietuvą. Kartu buvo užimta vokiečiams numatyto Suvalkų krašto dalis ir imta derėtis dėl atlyginimo už tą sritį... 1940 m. rugpjūčio 12 d. norėta, kad sovietai per trejus metus išmokėtų Vokietijai 3.860.000 aukso dolerių, t.y. pusę tos sumos, kurią savo laikui JAV buvo sumokėjusios carinei Rusijai už Aliaską. Vėliau, 1941 m. sausio 10 d., vokiečiai išsuderėjo iš sovietų dvigubai už tą Lietuvos kampelį — 7.500.000 aukso dolerių arba 31.500.000 Reicho markių...

Jėga ir laisvė

Iš viso matome, kad tokiu nešvarių susitarimų tapo okupuota taikinga, niekam negrasinanti lietuvių tauta. Maskva tebevaldo Lietuvą ir kitus Pabaltijo kraštus karine jėga. Tačiau, kaip 1815 m. Vienos kongrese yra pareiškęs Prancūzijos atstovas Talleyrand, ant durtuvų negalima ilgai sėdėti... Tą tiesą patvirtina ir šių dienų Čekoslovakijos įvykiai. Sovietų okupacija Lietuvoje, kaip ir kituose Europos kraštuose, neamžina. Lietuvių ir kitų pavergtų tautų laika, sąmoningumas ir ryžtas atlaikys sovietinę vergiją, kol laisvės jėgos ją sugriaus ir atneš naujos aušros pradžią.

J. Karamba

RAUDONOJI LYDIJA

Maskvos saugumo agentės Čekoslovakijoj L 77 užrašai

Išvertė ir paruošė spaūdai VLADAS MINGELA

(Tęsinys iš pr. numerio).

Privalau vykdyti

Suskambėjo telefonas. Pakėlus ragelį išgirdau Lagarde balsą. Tai Prancūzijos pasiuntinys, bėjęs vicekonsulas. Jis maloniai teikėsi pakviesti mane truputį pasivašinti. Jis pažadino mano smalsumą, nes niekad nėra bandęs palieti mane kaip moterį. Tarp kitko, pasikalbėjimo metu, jis lyg netyčia užklauso, ar man nėra žinomas katalikų kunigų likimas, ar daug jų yra sumita? Atrodė, kad Lagarde gerai informuotas. Grįžusi namo padariau raštišką pranešimą, kurio pagrinda sudarė Lagarde šiuo reikalu turimos žinios.

Vos suskubau ta pranešimą paruošti, ir mano butą įvirtė Jaroslavas. Ježek ir MVD pulkininkas. I mane žiūrėdami kalbėjo: "Mes aptarėme gana svarbių dalykų: bandyk suvilioti Miglionį". Jie visi trys būtinai įtaigojo mane tik Italijos kultūros reikalų attachė domėtis ir šia kryptimi veikti. Majoras Ježekas šliužo šaltumu šią mintį irgi patvirtino. Patarimas man buvo įsakymas.

— Ilgai nelauk. Pakvieski Miglionį pas save. Sudaryk drauge, seksualiniu požiūriu kompromituojančias situacijas. Tegu tuo metu veikia filmų aparatas ir magnetofonas. Dar šandien pakvieski jį, kad rytą vakare šis tas įvyktų.

Pinklės italui

Išakmyti paklusti privalėjau. Paskambinau. Miglionio buvo namie. Jis su džiaugsmu priėmė mano kvietimą. Padėjusi ragelį, pastebėjau Ježeko ir MVD pulkininko slaptą šnibždesį. Pulkininkas man paaiškino:

— Mes nutarėme, jog jūs pokylyje dalyvaus dar viena jauna moteris. Smulkius nurodymus duos Jaroslavas. — Po to abu išėjo iš mano buto.

Su palengvėjusia širdimi atsikvėpiau. Žvilgtėčiau klausimais į Jaroslavą.

— Kompanionijos vardas Angelika, — tarė jis, — ji yra 24 metų, moka vokiečių, čėku ir kitas kalbas. Ji pasaulinio karo metu buvo patekusi vokiečių kariuomenės "uždaran salona". Žodžiu, buvo karininku kekę. Bet... viskas praėity. Pas tave ji ateis dar ši vakarą. Susipažinsite. Tik nuduok nieko nežinanči apie jos praėitį.

— Tačiau man buvo neaišku, kaip aš ją galėsiu suvesti su tuo italų, jeigu jis prie manęs kibs? — paklausiau.

— Be jokių sunkumų. Jūs

valgsite "Alcron" viešbutį ir tuo metu visai "atsitiktinai" tro jūs stala eis Angelika. Jūs pasisveikinsite, kaip senos pažįstamos, o toliau viskas vyks savaime. Tu turėsi rūpintis, kad Miglionis daug gertų.

Jaroslavas vėl man davė kelias piliules, kurios gerimo metu palaiko budrumą. Davė vieną rūzavos spalvos, kurią turėsiu įmaišyti Miglionio stiklinei.

— Tai daryk tik esant visiem pas tave. Piliulė greit išstipsta. Nepastebėsi. Jis tuoj bus mirtingas. Nieko neatsimins net atsigaivęs.

Apsidžiaugiau, kad man su tuo šlykščiu vyru neteks artimai bendrauti. Miglionio buvo apie 60 metų, tačiau elgėsi, lyg būtų 30 metų vyras. Jaroslavas davė man dar vieną foto aparatą — esą reikės papildomai padaryti nuotraukų. Jis mane įspėjo pasisaugoti, kad nepatekčiau į jokią filmų nuotrauką. Tikėjau, jog laimė manęs neapleis ir ši kartą.

Alkoholis ir nuotraukos

Nerimavau. Lapkričio 13 d. vakare turi kažkas svarbaus įvykti — man vis rūpėjo. Atėjo vakaras. Viskas vyko pagal planą. Miglionio savo bute mūsų laukė. Ir kai Angelika atėjo, jis bematant ją susidomėjo. Skaniai pavalgė, daug gerėm ir visokių niekus plepėjom. Kai tik pajutau, kad svaigsta galva, išgėriau piliulę. Pasijutau geriau. Po kurio laiko iš Miglionio buto persikėlėm į mano. Vėl gerėm, siuotom. Kai Miglionio buvo gerokai išsėrgęs, nepastebint jam, pakambinau į saugumo rūmus, kad esame mano bute. Buvo jau pirmą valandą nakties. Man viršrinkai pasakė, kad mano žinioje dar trys valandos saugumiečiai ateis į mano butą lygiai 4 val. ryto. Laikiau rankoje Jaroslavo duotą piliulę, kurią turėj išgerti Miglionio. Laukiau tinkamos progos. Tą piliulę išstiprinusi degtinės stiklylyje padaviau ją linksmai juokdamasi diplomatu Miglionio. Vos pusvalandžiui praėjus, Miglionis šėlo, siuto, ir ko jis neišdaro... Gėda ir pagaltoti. Bet... tarnyba yra tarnyba. Prisiminiau, jog turiu padaryti kelias nuotraukas. Iš prausyklos pro durų plyšį padariau kelias labai kompromituojančios pozos to diplomato nuotraukas. Befotografuojuant nušvisdavo visas kambarys, bet Miglionio visai to nepastebėjo.

Išgabeno ant neštuvų

Ketvirtą valandą ryto staiga išsiveržė į butą septyni saugumiečiai: Ježekas, Jaroslavas, tas

pulkininkas ir dar kažkokie sveitinai trys MVD karininkai. Jų tarpe vienas civilis. Sis paskubomis puolė prie gultinčio Miglionio, papurtė jį, pakėlė kaip mėsos gabalą ir, numetęs į lovą, pamėjo pulkininkui ranka. Man atrodė, kad Miglionio nebegyvas.

Aš gautąja piliulę sugirdžiau, manydama, kad ji reikalinga pažadinti jausnystės jėgoms. O kas dabar? Susijaučiau. Žudike nenorėjau būti. Tai pastebėjęs pulkininkas, nusivėdė mane virtuvėn, o paskui atėjo ir Jaroslavas. Draugiškai man paplojęs per petį, tarė pulkininkas:

— Lydija, būk be baimės, mes duosime jam vieną injekciją, kad kelyje nepabustų tas kiaušle Miglionio.

— Kelyje? Kur gi? — susijaudinusi paklausiau. — Vis dar draugiškai atsakė pulkininkas:

— Mes jį kartu su Angelika nugalėsim ir "Ametyst" viešbutį. Kai jis iš ryto pabus, nieko negalės atsiminti. Savaimė aišku, Lydija, tu čia nieku dėta. Aišku?

Mūsų svečią italą vyrai padėjo ant neštuvų, užklojo antklode ir išnešė kaip lavoną. O mano Angelika buvo visai nusigėrusi ir prikelta vos ant kojų galėjo pastovėti. Padėjo jai užsivilkti apsiaustą. Pulkininkas stipriai ją pamėmė po ranka ir nuvedė laiptais apacion: Penkiasdešimt metrų atstume stovėjo ligoninės automobilis—ambulansas. Skubiai ten buvo įkelta Angelika ir Miglionio ant neštuvų. Nuvažiuose. Kiti savo automobiliuose juos sekė. Supratau, kad pulkininkas nemelavo. Ir aš viename automobilyje važiauvau ir "Ametyst" viešbutį, kuris turėjo blogą vardą. Čia "žymieji" galėjo laisvai užti ir išstipkauti. Nuo neštuvų nukėlė Miglionio ir paguldė kartu su Angelika viešbutyje. Mes, grįždami namo, stojome prie saugumo rūmų: išlipo gydytojas, tas civilis ir pulkininkas. Atsisveikindamas pulkininkas patydomis patarė:

— Lydija, jeigu kartais Miglionio išspagioriojes tave pašauktų telefonu, be jokios baimės pasakyk jam, kad pas tave vakarę jis buvo labai trumpai, tik vieną ar dvi taurėles ištuštino ir po kokios valandos iš tavo buto, kartu su Angelika kažkur iškeiliavo. O kur — nežinau. Aišku, jis tuo tikės, nes jo atmintis nebeveikė.

Po dviejų dienų

Po dviejų dienų Miglionio pakambino telefonu. Susitarėm nuvykti į žinomą restoraną pavalgti. Valgant jis atrodė keis-

A + A

POVILUI GASPERUI mirus,

jo žmonai JADVYGAI, sūnams — RIMUI ir ALEK-

SUI reiškiamo gilią užuojautą —

Antanas ir Valė Motūzai

Albinas ir Antosė Vanagai

A + A

ANTANUI DOBIUI - DOBROVOLSKIUI mirus,

jo šeimai ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą

reiškia —

S. M. Kojeliai

A + A

POVILUI GASPERUI mirus, jo žmoną JADVYGĄ, sūnus — RIMĄ ir ALEKSANDRĄ bei gimines liūdesio valandoje giliai užjaučia —

KLB Saulė Ste Marie

aplinkės valdyba ir nariai

Mielą P. POSKIENĘ ir artimuosius, brangiai

SESUTEI mirus, giliai užjaučia —

Kriaučeliūnų šeima

VISI ! LIETUVIŠKAS MOKYKLAS!

1. Šie metai yra Lietuvij švietimo ir Seimos metai. Ką gi apylinkės valdyba šioje srityje yra padariusi? Jeigu ir nieko ypatingo, tai pats svarbiausias darbas dar prieš akis, būtent, šiems mokslo metams prasidedant ar ir jiems prasidėjus pasistengti, kad visi lietuvių vaikai lankytų mūsų lituanistines mokyklas. Didiosios kolonijose gal teks tai atlikti daugiausia per parapijų klebonus bei vietos organizacijas, tačiau mažesnėse kolonijose reikėtų ir asmeniškai šeimas lankant raginti tėvus leisti savo vaikus į mūsų mokyklas. Tai turėtų būti svarbiausias šių metų mūsų veiklos tikslas.

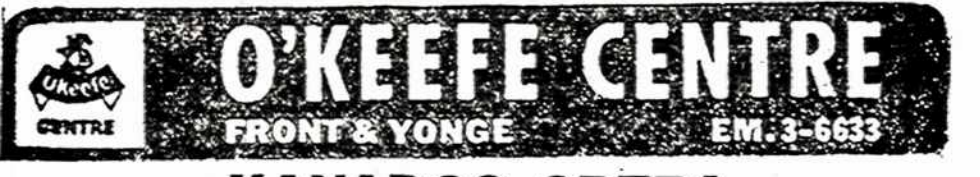
2. Kadangi dauguma mūsų vaikų jau nuo pat mažens daugiau išmoka angliskai gatvėje, negu iš tėvų lietuviškai ir kadangi į kanadiškus vaiku darželius vaikai pradėdami eiti jau nuo 4-5 metų amžiaus, — mūsų vaikų lietuvių kalbos mokymas labai nukentėjęs. Reikia turėti galvoje, kad vaikas sparčiausiai žodžius išmoka būdamas 2-5 metų amžiaus. Todėl KLB švietimo komisija paskatino mūsų mokyklų vedėjus nuo šio mokslo metų įvesti priešmokyklinį skyrių, kuriame vaikai būtų mokomi nuo 4-5 metų amžiaus. Šiam skyriui mokslo priemonės nupirkti apsiėmė švietimo komisija savo lėšomis. Toronto mokykloje toks skyrius jau veikė

praeitais mokslo metais. Prašome visas Bendruomenės apylinkės daryti žygį, kad vaikai nuo 4-5 metų amžiaus jau lankytų lituanistines mokyklas priešmokyklinį skyrių. Pasiūkyti, kaip jam vadovauti, mokytojai gali atvykti į Toronto Maironio šeštą mokyklą priešmokyklinį skyrių. Kelionės išlaidas apsiima padengti KLB švietimo komisija, jei apylinkės valdyba nepajėgia.

3. Niekas nėra taip ilgai ir ištvermingai išsiviję pasiaukoję lietuviškam reikalui, kaip tas tylusis mokytojas, aukodamas savo poilsio laiką, PLB švietimo taryba yra paruošusi ilgesnį laiką dirbusiems mokytojams atlymėti specialius padėkos laiskus: daugiau kaip 3 metus dirbusiems žaltos spalvos, daugiau kaip 20 metų — rudos. Greitu laiku tuo padėkos laisku pasiusime apylinkių valdyboms. Prašome kokio nors minėjimo proga ar specialiai tai progai suruoštoje vakarienėje viešai įsū apylinkės mokytojams juos įteikti. Būtų tikslas nesupratimas ir net pažeminimas juos tik šiaip asmeniškai išdalinant, kai dažnai ir mažai pasiaukojusiems asmenims ruošiamas vakariėnės. Paštu ir mes patys galėtume juos išsūntinti.

L. TAMOŠAUSKAS, pirm.

V. TASECKAS, sek.

	
FRONT & VONGE EM. 5-8635	
KANADOS OPERA	
21 SEZONAS — RUGSEJO 12 IKI SPALIO 11	
"La forza del destino" (itališkai) Rugsėjo 12, 17, 22, 27 (popietinis seansas), spalio 9, 11	
"Die Fledermans" (angliškai) rugsėjo 15, 19, 27, 30, spalio 2, 8, 11 (popietinis seansas)	"Elektra" (vokiškai) rugsėjo 20, 24, spalio 3
"Turandot" (itališkai) rugsėjo 23, 26, spalio 4, 6	"Rigoletto" (itališkai) rugsėjo 25, 29, spalio 1, 4 (pop

JIE VISI YRA VANAGAI

Vakaruose apsigyvenusio sovietų rašytojo A. Kuznecovo pareiškimai spaudai

Laisvę Britanijoje pasirinkęs sovietų rašytojas Anatolijus Kuznecovas 40 metų amžiaus su kakti atžymė dviu būdais: pirmasis buvo skirtas iš viešo gyvenimo pasitraukusiam sovietiniam cenzūros sužalotų kūrinių autoriui A. Kuznecovui, antrasis — darba pradedančiam laisvojo pasaulio rašytojui A. Anatolijui. Savo kūrinius A. Kuznecovas dabar pasirašinėja A. Anatolio pavardę. Į jo planus yra įtrauktas anglų kalbos kursas ir vieno romano originalo paskelbimas anglų kalba, atitaisantis sovietinių cenzorių šiam kūriniui padarytą žalą.

Puolimai ir atsikirtimai

Pasikalbėjimuose su spaudos atstovais A. Kuznecovas pabrėžė, kad Vakarų pasaulio žmonės nėra lengva suprasti dabartinį gyvenimą Sovietų Sąjungoje. Amerikietis rašytojas W. Styron, pernai lankęsis anapus geležinės uždangos, pvz. pritarė, jog A. Kuznecovo pabėgimas kvepia išdavyste. Šiam amerikiečiui A. Kuznecovas pasiūlė vykti į Tula, pagyventi bent metus jo paliktame tuščiame bute ir tik tada skelbti savo išvadas. Ligi šiol sovietinėje spaudoje A. Kuznecovą aštriai puolę j Londonan pasituntusio žurnalo „Junost“ redaktorius Borisas Palevojus, mėginamas įtaigoti, jog A. Kuznecovas išsižadėjo žmonos, sūnaus ir vienos nešios moters, kurią buvo žadėjęs vesti. Pasak A. Kuznecovo, skaudžiausias atsisakymas buvęs su sūniumi. Žmona ji palikusi jau prieš trejus metus ir nuejęsi gyventi su kitu rašytoju. B. Palevojus minima kita moteris tikriausiai esanti jo sekretorė, labai gera ir nuosirdi moteris, nieko nežinojusi apie planuojamą pabėgimą. Apie jos neštumą A. Kuznecovas sakosi pirmą kartą išgirdęs iš B. Palevojaus, kuriam, matyt, rūpėjo pagrizinti vietinei rinkai skirtą propagandą A. Kuznecovo nuvertinimą.

5 ir 95

A. Kuznecovo politiniai pareiškimai mums, lietuviams, yra gerai žinomi faktai, bet jie sukrės nevieną vakarietį, mėginusių puseleti iliuzijas apie Sovietų Sąjungą. Invazijos į Čekoslovakiją metinėms skirtame rašinyje Sovietų Sąjungą jis pristatė kaip galingiausią priespaudos valstybę pasaulyje, savo žinioje turinčią teismus, koncentracines stovyklas, mirties bausmę, kiekvieną ginklą, pradedant revoliuoriu ir baigiant vandenilio bomba. Jeigu 95% visų gyventojų sukiltų prieš šią sistemą, sukiliama lengvai numalšintų likusieji 5% ginklo jėga. Šioje milžiniškoje koncentracijos stovykloje didelių vaidmenį turi kompartijos ideologinis aparatas, kontroliuojantis spaudą, radiją, televiziją ir netgi specialias stotis žinių laidoms iš užsienio traukdyti. Sovietų Sąjungos piliečiai propagandine mela siena yra atskirti nuo pasaulio. Jiems kasdien kalama į galvą, jog geriausias visame pasaulyje gyvenimas esąs Sovietų Sąjungoje.

Nėra „balandžių“

Tuščiomis pastangomis A. Kuznecovas laiko Vakarų politinių išminčių bandymą Kremliaus vadus skirstyti į „vanagus“ ir „balandžius“, nes iš tikrųjų jie visi yra „vanagai“ — kietos linijos šalininkai. Atmetęs

betkokią sukilimo prieš kompartiją mintį, A. Kuznecovas netiki ir į sovietinio komunizmo laipsnišką demokratiją. Gyventojai šio krašto politikoje neturi jokio vaidmens. Už juos sprendimus daro, palyginti, nedidelė kompartijos vadų grupė, kurios įsakymus be jokio prieštaravimo klusniai tvirtina augščiausios sovietas Maskvoje ir visi vietiniai sovietai. Geriausiai atveju gyventojai tikisi sulaukti pakankamai išsilavinusio, civilizuoto, žmogiško vado, bet tokiu asmeniu dabartinėje Kremliaus didžiųjų grupėje nėra. Jeigu toks ir būtų, vietoj jo gali greičiau iškilti naujas Štalino ir Berijos įpėdinis, kuris kraštą pasiskandins naujame terore.

Netiki komunizmu

A. Kuznecovo nuomone, 90% Sovietų Sąjungos piliečių netiki komunizmu, nes Rusija šiandien yra tapusi pasaulio istorijoje negirdėta savita imperialistine valstybe. Dangstymasis komunizmo skraiste išaukšta tik ironijos pilnas šypsenas žmonių veiduose, bet jie nežino jokios kitos politinės sistemos. Niekas nenorėtų grįžti į kompartijos propagandos niekinamą kapitalizmą. Bėlika tik viltis, jog viską gerojoms pusėn gali pakreipti netikėtai iškylęs naujas vadas, parūpindamas sovietiniam komunizmui žmogišką veidą, kaip A. Dubčekas Čekoslovakijoje. Daug kas tiki, jog išeiti suras mokslas ir vis didesnė įtaką gaunantys mokslininkai, kiti kasdien gausėjantys būriais vilties jiesko religijoje.

Taikos vaidintojai

Sovietų Sąjungos piliečiai labai bijo III pasaulinio karo. Šis baimė kompartijos propaganda panaudoja savo tikslams. A. Kuznecovas jau anksčiau yra pabrėžęs suktą invazijos į Čekoslovakiją pateisinimą, pagal kurį sovietų kariuomenė, užimdama šį kraštą, pastojusi kelią V. Vokietijos ruošiamam žygiui ir pašalinusi III pasaulinio karo grėsmę. Neturėdami jokių kitų informacijos šaltinių, elminiai žmonės patiki tokiu absurdišku pasiaikimui. Sovietų Sąjungos ir rusų kario prestižo kritima jie priima kaip neišvengiamą auką ant taikos aukuro. Jiems Sovietų Sąjungą yra didysis taikos sargas. Daugiau išsilavinę ir geriau informuoti piliečiai šią propagandą sutinka skeptiškai. Jiems atrodo, kad Sovietų Sąjungą yra rimčiausias III pasaulinio karo provokuotojas, kai tuo tarpu JAV tik gina save ir Vakarų pasaulį. Sovietinės politikos deka šiandien Rusija iš visų pusių yra apsupta priešu, o draugų pasaulyje turi labai nedaug.

Karas su Kinija?

A. Kuznecovas sakosi nesutikęs Sovietų Sąjungoje nė vieno žmogaus, kuris tikėtusi sulaukti ko nors gero iš komunistinės Kinijos. Visiems yra aišku, kad pilnai ginkluota Kinija neįstengytų laimėti karo prieš Sovietų Sąjungą. Pergalė būtų sovietų pusėje, bet visus gąsdina Kinijos gyventojų ir karių gausa, kuri tokiame kare pareikalautų nepaprastai daug aukų. Ryšiai tarp Kinijos ir Sovietų Sąjungos, A. Kuznecovo teigimu, yra labai šalti ir nedraugiški. Kremlius karo su Kinija nenori, bet ji, atrodo, yra pasiryžęs pradėti kiniečių kompartijos vadas Mao. A. Kuznecovas tiki, jog pranešimuose apie pasienio susikirtimus sovietinė spauda skelbia tiesą, o meluotoja incidentus provokuojantys kiniečiai. V. Kst.

Ar tikrai baisėsi už rusus?

AL. GIMANTAS

Kai pažįstamas tautietis perskaitė nesėją „Mūsų Pajūrio“ numerį, didžiai pasipiktino ten radęs straipsnį antraštę „Baisėsi už rusus“. Šie žodžiai buvo rašyti mažlietuviu ir skirti vokiečiams. Minėtas bičiulis negalėjo suprasti, kaip galima lyginti ar net žemiau už rusą stątyti vokiečių. Pirmieji esą žemos kultūros, nežmoniški, o vokiečiai — augštesnės kultūros, humaniškesni už rusus. Ką gi, kiekvienas Lietuvos gyventojas kuris turėjo progą pergyventi tiek rusiškąją, tiek ir vokiškąją okupaciją (šiuo atveju nekalbant apie šiuo metu trunkančią rusų okupaciją), pats yra susidaręs savąja nuomone ir lyginimus. Tikriausiai bus tokių, kurie vokiškąją okupaciją laikys mažiau baisia už rusiškąją, nors greičiausia daugiau bus tokių tautiečių, kurie tvirtins, jog baisėsi už rusiškąją tikrai negali būti.

Mažlietuviai ir kiti

Turime suprasti mūsų mažlietuvių, klaipėdiečių ir lietuvių Rytprūsių gyventojus. Vokiečiai tikrai nebuvo jiems maloniniai. nuolat juos persekiojo, draudė betkuriuos lietuviškus pasireiškimus, lietuviškus vietovardžius

Nežiūrint okupacijos, Lietuvoje būna ir linksmesnių momentų

Kaltina vyskupą už karininko darbus

J. KAIRYS

Nuo š. m. liepos mėn. pradžios V. Vokietijoje daug rašoma ir kalbama apie Miuncheno-Preisingo arkivyskupijos vyskupą pagalbininką Defreggerį. Pagrindą davė jo tardymas dėl žmonių žudymo karo metu.

Prieš karą apkaltintasis buvo studentu, karo metu — karininku, kapitonu. Rusijoje, o vėliau Italijoje, vadovavo žinių skyriaus daliniui. Po karo buvęs kapitonas studijavo teologiją, 1949 m. įšventintas kunigu, 1962 m. paskirtas Miuncheno — Preisingo arkivyskupijos generalvikaru, 1968 m. — vyskupu pagalbininku. Dabar — 53 m. amžiaus.

Apkaltinimas

Jau kuris laikas V. Vokietijoje renkamoms žinioms apie hitlerinės Vokietijos karo nusikaltėlius, vienai ar kitaip žudžiusius ar naikinusius žmones. Buvusiam kapitonui Defreggeriui irgi buvo pradėta baudžiamoji byla. Surinkusi duomenis, prokuratūra nustatė, jog buvęs kapitonas Defreggeris tebtų kaltinamas kaip bendrininkas žudant žmones. Esą būdamas Italijoje su savo būriu stovėjo mažame kalnu kaimelyje. Rytuose ir vakaruose prieš vokiečius veikė partizanai. Kovojant su jais daugiausia nukentėdavo tu vietovių gyventojai. Nesugavus tikrų kaltininkų, už vieną vokiečių buvo nužudoma po kelis anos vietovės gyventojus. Pirmoje eilėje buvo žudomi ginkla nešiojanti galintieji vyrai. Italijos partizanai buvo užpuolę ir kapitono Defreggerio vadovaujamą dalinį. Jie norėjo pagrobti žinioms perdavinėti aparatūrą. Per šį užpuolimą žuvo keturi vokiečių kareiviai (tenyškiai gyventojai tvirtina, kad tik vienas). Kaip buvo įprasta, turėjo būti atkeršyta ir už šį nužudymą — buvo įsakyta sušaudyti visus tenyškščius vyrus. Tai atlikti diviziono vadas pl. Boelens pavedė kpt. Defreggeriui. Ir taip 1944 m. liepos 7 d. buvo sušaudyta 17 vyrų tarp 17 ir 65 m. amžiaus. Iš sugautųjų bei šaudytų du tebegyvena dar ir dabar. Būdami sužeisti, jie apsimetė negyvais, o šaudymui pasibaigus nušlavė į šoną. Taip ir išvengė mirties. Buvo sudegintas beveik visas kaimas. Pats kpt. Defreggeris nevykdė šių žudymų, bandė ju išvengti ir priešintis diviziono vadui. Kai tos pastangos nepavyko, įsakymo vykdymą pavedė vienam savo leitenantui.

Nusikaltimo nustatymas

Vysk. Defreggeris buvo apkaltintas už bendrininkavimą žudant. Bet jo bendrininkavimas yra ne kaip žmogžudis, turinčio palinkimą žudyti bei žudančio kaitę vokiškais, mažlietuvių elitą, pasauliečius ir dvasininkus, persekiojo, kalino kacetuose, žudė, laikė policijos priežiūroje. Klaipėdos krašto lietuvių negali užmiršti tos praagištingos nacių veiklos Lietuvoje priklausančioje krašto dalyje, kuri juk buvo aiškus kišimasis, rausimasis po Lietuvos valstybės pagrindais, siekiant atplėšti nuo jos Klaipėdos kraštą. O kur Lietuvos gyventojų trėmimas į Saksoniją prievartos darbams, jaunimo gaudymas į kariuomenės ar darbo tarnybos eiles? Negalime užmiršti ir okupanto poelgio, kai mūsų pačių krašte, mūsų tėvynėje buvo visa eilė krautuvų, teatrų, kinų su iškaba „tik vokiečiams“. Mūsų pačių gerybės plėšdami, jie nustatė badmėrinę maisto normą, lyg vokiečiai būtų turėjęs geriau valgyti ir apsiręsti. Taip, okupacija lieka okupacija, ar tai ruda ar raudona.

Danų ryžtingumas

Mes gerai žinome savosios tautos laikyseną vokiškosios okupacijos metais. Dabar, jau eilę metų praslinkus, pravartu pažvelgti, o gal ir palyginti, kaip kitos vokiečių okupuotos tautos praleido nacių viešpatavimo laiką. Paimkime danus. Turime prisipažinti, kad nelabai daug žinome apie tą prie Baltijos jūros prisiglaudusią tautą, artimesnių ryšių niekad neturėjome, nors beveik kaimynais esame. Visi Lietuvoje žino, kad Danija yra labai pažengęs kraštas savo ūkininkavime, gyvulininkystėje, pieno ūkyje. Po paskutinio karo pasaulyje Danija garsėjo savo labai jau liberaliais įstatymais, toleruojančiais viešą pornografiją knygose, žurnaluose, laikraščiuose, filmuose. Teko kalbėtis su vienu kitu lietuviu, kuriems pokario metais reikėjo gyventi Danijoje. Jų atsiliepimai apie kraštą ir žmones buvo tik pusė, bet didesnio entuziazmo. Net to krašto žmonių elgesys ir nusistatymas okupanto atžvilgiu buvo neabejotinai ryžtingas. Jie nedviprasmiškai gynė ir užtarė persekiojamas mažumas — savo krašto piliečius. Kai načiai pradėjo žydų persekiojimą, visas kraštas sujudo žydams padėti. Kai vokiečiai pradėjo suimti ir ikaitais imti danų patriotus, siūlydami juos išeisti į danų slėpiamus žydus, vienas danų ministrų viešai pareiškė, esą nederą vieną daną išeisti į kitą daną!

(Nukelta į 4-tą psl.)

Ne tik budėti, bet ir judėti

Svečio išpūdziai iš praėjusios vasaros jaunimo stovyklų KAZYS BRIEDIS

Vasara ir stovyklos — tai laukiamas ir jaunimui neišskiriamas įvykis. Kai skaitai spaudą, tolimesniam pašaliniui susidaro įspūdis, jog tu stovyklaviečių Toronte yra begalė: ateitininkų, vyčių, aušriečių, skautų, sportininkų ir t. t. Bet tikrumoj Toronto lietuviai turi tik tris stovyklavietes, kuriomis minėtos grupės naudojasi už „acių“ ar už mažą nuomą. Pastovios stovyklavietės yra: Springhurst (Sv. Jono parapijos), New Wasaga Beach (Prisikėlimo parapijos) ir Romuvos prie Fox ežero (skautų rajono). Į tas stovyklavietes, kurių vertė vis auga, sudėta daug pinigų ir lietuviško prakaito, ką turbūt gali patvirtinti Montrealio lietuviai, kurie savo vienintelės stovyklos dar vis nepajėgia pilnai įrengti.

Vaisiai nuo „hipių“

Daug gražių atsiliepimų teko skaityti apie parapijines stovyklas prie didžiojo Wasagos ežero. Tik gaila, kad jaunimo šiemet ten jau buvo mažiau, negu praėjusią vasarą. Gal permaži propagandos buvo pavyrta? Laikas tuo susidomėti, nes stovyklautojų skaičiaus mažėjimas yra lietuvių pavojaus reiškinys. Gerai, kad raminantis vaizdas buvo Romuvos stovykloje, kur suvažiuo net apie 300 skautų ir skautių, dalis net iš Detroito, Rochesterio, Londono, Hamiltono ir kitų vietovių.

As nesu skautas ir nuo jaunimo seniai atitrūkęs, bet skautų organizaciją aš labai vertinu. Juk skautybės principai ir pastangos skiepyti gėrį visai žmonių šeimai šiandien yra labiau reikalingi, negu kada nors praėjusiu. Juo daugiau jaunimo skautų gretose, juo mažiau nusikaltėlių ir „hipių“ bus miestų gatvėse. Lietuviai, kaip ir kiti buvusieji DP, šiuo atžvilgiu yra kiek geresnėje padėtyje, nes jie iš tremties atsivėję drausmingus skautų vienetus ir gražias tradicijas. Su jais turėjo skaitytis ir britiškai snobiška Kanados skautų vadovybė, kuri leido autonomiškai tvarkytis ir pažadėjo brolišką globą. Kiek tos globos ten būtų, aš nežinau, bet mes visi matome, kaip gražiai lietuviai skautai yra susitvarkę.

Erdvų ir gražu

Štai, kad ir Romuvos stovyklavietė. Kurį org-ją, bet stipraus užnugario, būtų drįsusi pirkti 50 akrų miško branglaimė vasarviečių rajone ir ten įrengti stilingą stovyklavietę, kai pinigų užtekos nuo nuosavybės dokumentams sudaryti? O mūsų skautai, su savo tėvų pagalba, tai padarė jau prieš 7 metus. Dabar kas vasarą jie traukia prie Fox ežero. Vietos čia visiems užtenka: vilkiukams, paukštytėms, skautams, skautėms, jūrų skautams, oro skautams, akademikams skautams ir gal dar kitiokims, anot vieno Čikagos lietuvių seno klebono — „skautams ir skautinėms“.

Nenuilstamo (dar iš Lietuvos laiku) jūros skautų veikėjo Vlado Rušo dėka ir aš šiemet turėjau progos pamatyti romantiškąją Romuvą. Stovyklavietė yra apie 140 mylių į šiaurę nuo Toronto ir pasiekiamą 11-jų plentų. Prie Huntsville miestelio reikia sukti į kairę, o ten jau užrašai rodo kelią į stovyklą. Vandens sporto mėgėjai Romuvą gali pasiekti ir valtimis, bet tokiu narsuoliu yra mažai.

Iš vienos Romuvos pusės švarus ežero vanduo, iš antrosios — kalvotas lapuočių miškas. Pietų pusėje yra 3 nameliai skautėms, šiaurės pusėje — 3 nameliai skautams. Viduryje yra didelis centrinis pastatas — menė, kurioje jaunimas valgo, mokosi, dainuoja ir meldžiasi. Visų pastatų stilius primena senąją Zapskio bažnyčią. Nežiūrint miško izoliacijos, stovyklavietė turi vandentiekį, kanalizaciją, elektrą,

telefoną ir net puikią lietuvišką pirtį, kuria padiniui naudojasi berniukai ir mergaitės.

Stovyklaujama palapinėse

Yra vėliau aikištė ir svečių „rezervatas“ su daug vietos automobiliams ir palapinėms. Patys skautai, pagal seną tradiciją, daugiausia gyvena palapinėse, net ir jų keliaujantis kape-lionas kun. St. Kulbis. Nors palapinės išsidėsčiusios miške, bet tėvai gali būti ramūs, nes jaunimo priežiūra yra labai rūpestinga, o į mergaičių stovyklą berniukams visiškai uždrausta įeiti. Taip pat rūpestingai (iš dviejų bokštų) užtikrinamas besimaudančiųjų ir irkluojančių saugumas. Stovyklavietė turi apie tuziną irklinių ir motorinių valčių, kuriomis laisvai ir noriai naudojami stovyklautojai, bet tos „flotilijos“ viršininkas — jūrų skautininkas Gorys — žiūri, kad nė vienas neįsilaikytų be saugumo liemenės ir be patyrusių irklautojų.

Tik trys savaitės

Lietuviai skautai šią stovyklavietę naudoja tik tris savaites, o kitas tris savaites ji su visais indais ir įrengimais, išnuomoma kanadietėms vienuolėms, kurios ten apgyvendina globos ir gamtos reikalingus Toronto vaikus. Ši nuoma yra didelė parama stovyklavietės išlaikymui. Maistas lietuvių stovykloje yra labai geras, motiniškai paruošias savanorių ponų septintuko, ten plūšančio be jokio atlyginimo. Stovyklą turi ir savo gydytoją, kurio pareigas jau eilę metų eina skautų globėjas ir veikėjas dr. J. Yčas.

Skautiška programa

Didžiausias stovyklos „sūrum-burum“ buvo rugpjūčio 2 d., nes tada buvo sporto šventė ir jūros diena. Buvo svečių net iš Čikagos, o bendras stovyklautojų skaičius tą savaitgalį siekė apie 350 žmonių.

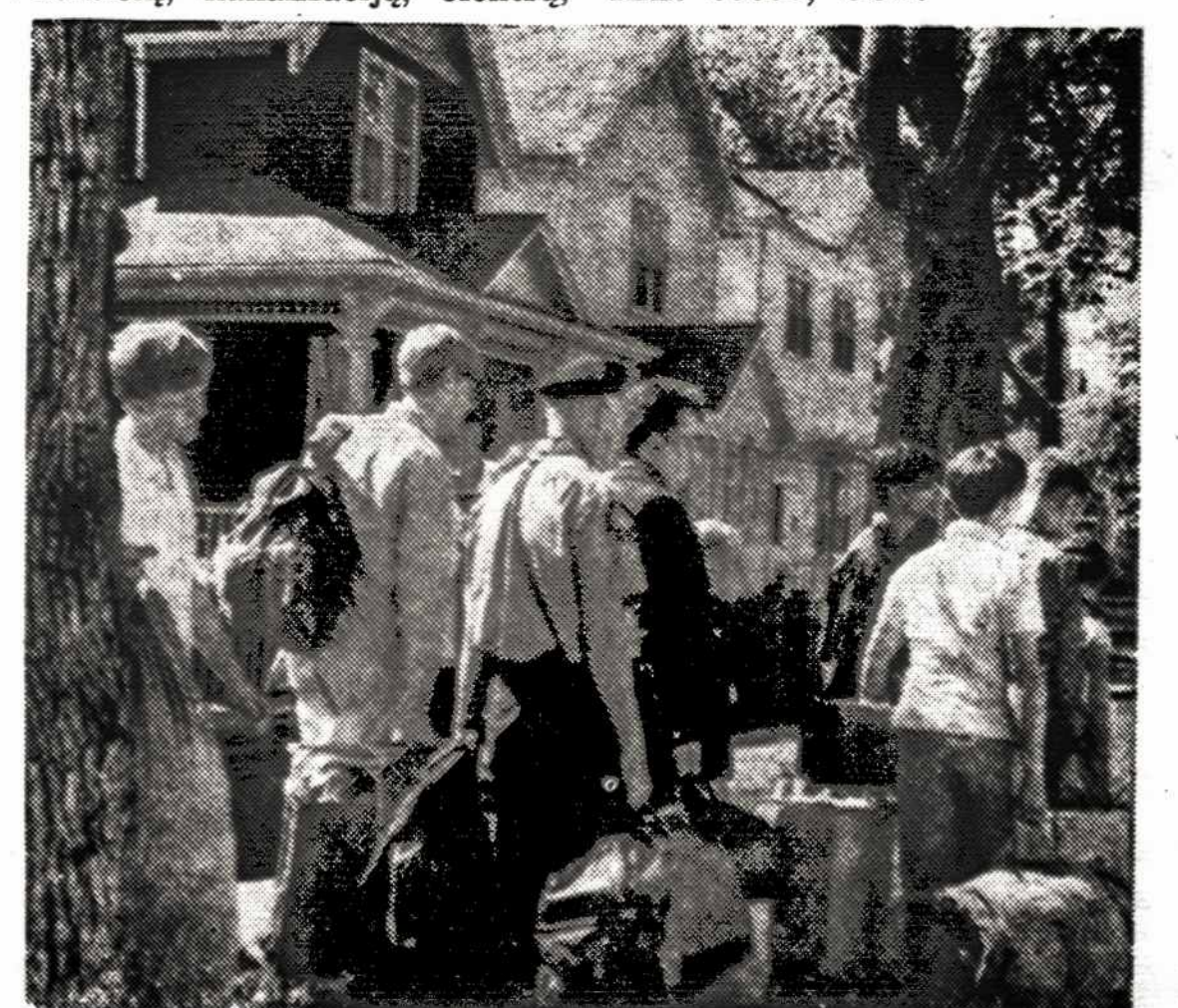
Siltu „iki pasimatymo“ žodžiu Romuvos stovyklą rugpjūčio 9 d. uždarė Kanados liet. skautų vadas K. Batūra ir skautių vadė L. Gvildienė. Paskutinę savaitę stovyklos viršininku buvo v. s. Stanionis, kuris uždarymo išvakarėse surengė puikų laužą su laipsnių pakėlimais, dovanų įteikimais, padėkomis bendradarbiams ir šeiminkams. Sudarė įspūdį, kad daugiausia laurų sugraibė Detroito skautai, vadovaujami jau žilo, bet nesenančio skautybės entuziasto C. Arnuzio. Iki pusiaunakčio skambėjo lietuviškos dainos prie muzika ir humoru „kurstomo“ laužo, kurį artistiški ir talentingai pravedė S. J. Karasiejus.

Stovyklos visiems!

Cia parašiau trumpus išpūdzius, kokius man, kaip svečiui, paliko Romuvos stovykla. Kokius išpūdzius ji paliko mūsų jaunimui, to nė klausyti nereikia, nes pats mačiau išvažiujančiųjų šašaras.

Gaila tu lietuvių jaunuočių, kurie šią vasarą nepasinaudojo nei Wasagos, nei Romuvos stovyklavietėmis. Tėvai, parapijos, mokyklos ir visa Lietuvių Bendruomenė turėtų daryti viską, kad nė vienas jaunuolis-lė neliktų už stovyklos ribų. Stovyklos stiprina jaunimo charakterį, moralę, sveikatą ir lietuviybę. Kokiu nors aplklausinėjimo būdu reikia išsiaiškinti nestovyklavimo priežastis ir bendromis jėgomis tas kliūtis nugaltėti. Reikia ne tik budėti, bet ir judėti, kad ateinančią vasarą mūsų stovyklose krykštautų ne kokie 500, bet visas 1000 mūsų jaunimo.

AR JAU UŽSAKEI SAU IR KITIEMS KETUJAM ESI NI ZURNALĄ „LITUANUS“ ANGLŲ KALBA? METINE PRENUMERATA \$5. ADRESAS: P. O. BOX 9318, CHICAGO, ILL. 60690, USA.

Taip keliauom į Manitobos jaunimo vasaros stovyklą: „I stovyklą nuvažiuosim, daug dainelių padainuosim“.

Nuotr. R. Fedun

NUBAUSTI KUNIGAI

Iš papildomų šaltinių gautos žinios patvirtino, kad okupacinė sovietų valdžia nubaudo keletą kunigų, pasirašiusių prašymą Kremlui. Jame buvo prašoma daugiau laisvės kunigų seminarijai Kaune. Nubauti Valakbūdių klebonas kun. Juozas Zdebskis ir Vilkiškio vikaras Sigitas Tamkevičius — jiems atimti "darbo leidimai", t.y. uždrausta eiti kunigų pareigas. Garliavos klebonas kun. Petras Dumblauskas buvo tardomas, bet kol kas paliktas vietoje. Nubautųjų tarpe minimi — Didvyžių klebonas Lionginas Kunekvičius ir Skarulių klebonas Antanas Jokūbauskas. Jiems taikyti atimti "darbo leidimai". Anksčiau informacija tarp nubautųjų buvo minimas kun. Pr. Tamulevičius, bet, atrodo, jo pavardė buvo sumaišyta su kun. Tamkevičiaus pavarde.

MISKŲ GAISRAI

Pastaruoju metu spaudos puslapiuose gausu pranešimų apie miškų gaisrus. Degė Rumšiškių giria, miškas prie Strėvos, užsiliepsnojęs žolė buvo ir Kauno senajame Ažolyne. Miškų kultūrų ir miško apsaugos valdybos vyr. inž. D. Petrauskas pranešimu Vilniaus, Trakų ir Druskininkų miškų darbuotojų rudenio paskaidien turį užgesinti 2-3, o kartais net ir 5 gaisrus. Beveik visų gaisrų pagrindinė priežastis — sukurtas lauzas, numestas degtukas ar popirosas. "Svyturio" žurnalas 11 nr. paskelbtame pasikalbėjime su miškų ūkio ir miško pramonės ministru A. Matulioniu konstatuoja, jog pernai Lietuvoje buvo net 568 miško gaisrai. Paklaustas, ar turistams bei poilsuotojams sudarytos lengvesnės sąlygos pasiekti miškus nepažeidžiant gamtos, A. Matulionis atsakė: "Gali būti ir taip, bet, antra vertus, tokių miškų zonos bus atidžiau prižiūrimos, jas saugos budėtojai, kurie, išvydę dūmus, paskels alarimą. Tuo metu miškuose bent jau greičiau užslopinsime ugnį, jei išvengtų jos negalime... Mūsų ištatymai parodė, kad kiekvieną ne vietoj sukurtą lauzą. Kai giria užsiliepsnoja, dažniausiai jau nebėra ko bausti!..." A. Matulionio duomenimis, miškų Lietuva dabar turi tik 25% bendros teritorijos, o Latvijoje ir Estijoje jų yra 30%. Žemdirbystei netinkami papuliai kalvos ir skardžiai užsodinami medeliais ir paverdami globoti kolchozams. Tuo būdu miškų tikimasi papildyti 27.000 ha. Pagrindiniai sodinimo darbai miškuose šiemet buvo vykdomi Kretingos, Plungės ir Mažeikių rajonuose, kur daug žalos padarė užpurnai praužę uraganai.

NAUJI VADOVELIAI

"Sviesto" leidyklos direktoriaus Broniaus Saulio paskelbtas duomenimis, šiems mokslo metams bus parūpinti 144 vadovėliai daugiau kaip 3 milijonų egzempliorių bendru tiražu. Naujų leidinių tarpe B. Saulis mini J. Jurginio ir V. Merkio paruoštą "Lietuvos TSR istorijos vadovėlį", A. Gaigalaitės ir R. Zepkaitės "Lietuvos TSR istoriją", muzikologo J. Gaudrimo redaguotą "Mokymo vadovėlį". Prie daugelio vadovėlių yra pridedama "Knyga mokytojams" su metodiniais atskirų dalykų nurodymais, medžiagos išplanavimu ir pamokos planu. Lietuvių, rusų ir Vakarų Europos skaitiniais atstovauja serija "Mokymo biblioteka". Priešmokyklinio amžiaus vaikams skiriamą iliustruotą chrestomatiją "Mūsų mažiesiems", su esimo saugumo taisyklėmis supažindinanti knygelė "Atsargiai, mažiesiems!".

SERŪŲ MEDŽIOKLĖS

Šią vasarą nemaža žalos kolchozų ir sovchozų pasėliams yra padarę šernai. Organizuojamos medžioklės karta baigiasi labai liūdnei, kai me-

diotojai užmiršta saugumo taisykles. Skaudu nelaimė įvyko Šakių rajono Voniškių kolchozo šernų pamėgta me lauke. Užot išsirengę bokštelius, medžiotojai pasislėpė krūmokšniuose, jūbose ir už akmenų. Kolchozo pirm. Stasys Leminskas, išgirdęs kriukšėjimą primenantį garsus, pasislėpė šernui atvartų artinai medžiotojų. Šernų jam nepavyko surasti, bet jį patį nakties tamsoje šernu palaikė Lietuvos žemės ūkio technikos Sakų skyriaus darbuotojas J. Grėblis. Už S. Leminsko nušovimą dabar jam teks atsakyti teisme.

SVEČIAI IS DANIJOS

Palangoje atostogavo su žmona iš Maskvos užsukęs Danijos kompartijos vadas Knudas Jaspersenas. Jis taipgi turėjo progos susipažinti su Klaipėdos uostu, Kauno pramonės įmone. Vilniuje K. Jaspersenas turėjo ilgesnį pokalbį su A. Snieckum, A. Barkausku, R. Songaila bei kitais vilniškės kompartijos vadais. Didžioji pokalbio dalis, atrodo, buvo skirta ryšių gerinimui tarp abiejų kompartijų, nes lietuviai komunistai labai norėtų apsilankyti Danijoje. Spaudai padarytose pareiškimuose K. Jaspersenas griežtai laikosi propagandinės Kremliaus linijos: "Mes — kaimynai, nes gyvename Baltijos pakrantėje. Ir mus turi dar labiau suartinti ir vienyti bendri tikslai ir pastangos kovoję prieš tarptautinį imperializmą, prieš Vakarų Vokietijos militarizmą ir revanšizmą, už taiką visame pasaulyje." Su tokiom maskvinėmis pasakėmis danų kompartija niekada neturės didesnės reikšmės Danijos gyvenime.

LUDEGE "JŪRA"

Palangoje, J. Basanavičiaus gatvėje, sudegė kelis dešimtmečius ištikimai tarnavęs restoranas "Jūra". Naktį kilęs gaisras buvo pastebėtas pervaile — iš medinio pastato liko tik igriuvęs stogas, suanglėjusios sienos ir langai be stiklų. Gaisro priežastimi greičiausiai buvo nesusitvarkyti elektros laidai. Gaisrininkams pavyko išsaugoti vasarą nenaudojamą restoraną drabužių ir aplinkinių pastatų. Gaisro išvakarėse "Jūra" buvo pilna vasarotojų.

LAZDYNŲ "RIESUTAS"

Naujamajai Vilniaus Lazdynų rajone atidaryta savitarnos principu veikianti universali parduotuvė "Riesutas". Klientus aptarnauja apie 100 pardavėjų, neseniai baigusių prekybos mokyklą. Visos jos yra komjaunimo arba jaunimo atstovės. Parduotuvės vedėjų paskirtas S. Vainelionis. "Riesutui" žadama parūpinti didelės prekių asortas, pradedant gastronomija, bakalėja ir baigiant galanterijos bei žemės ūkio gaminiais. Prekes prie savo prekystalių iš anksto turi susisavstyti ir supakuoti pardavėjos, kai tuo tarpu normaliai ši darba turėtų atlikti gamyklos. Konkurencijos neturintioje valstybinėje sistemoje gamyklų vadovai nesirūpina paslauga pirkėjams ir pardavėjoms.

ROMAI TURGAVIETĖJE

Kapsuku pavadintos Marijampolės senoji turgavietė susilaukė naujų pastatų. Kadaise čia būdavo dideli turgūs, bet dabar turgavietė jau yra iškelta į kitą vietą. Susidariusiu tuštuma, apsupta vienaaukščių medinių pastatų, buvo pavadinta K. Poželos aikštė. Architektės Aldonos Katerauskaitės pranešimu, dominuojanti akcenta sudarys jau suprojektuotas viešbučio ir universalinės parduotuvės pastatas, kurio trečdalis užims dešimties augščių viešbučio bokštą. Aikštę planuojama užstatyti visuomeninių-prekybinių pastatais, numatyta vieta administraciniam pastatui. Tarp naujųjų rūmų iškilias ir tematinis paminklas. Prekybiniame magistrale taps Gedimino gatvė. V. Kst.

Sault St. Marie, Ont.

A. A. POVLAS GASPERAS, 60 m. amž., po ilgos ligos rugpjūčio 21 d. iškeliavo amžinybėn, palaidotas giminių ir visų kolonijos tautiečių. Povilas buvo taurus žmogus ir susipratęs lietuvis; aktyviai dalyvavo mūsų kolonijos veikloje; buvo ilgametis Tautos Fondo įgaliotinis, be to, yra buvęs apylinkės valdybos pirmininku ir šiaip įvairias pareigas vietoje Lietuvių Bendruomenėje. Be Povilo neapstiegi nė vienas Bendruomenės pareigumas. Jis buvo mylimas bei gerbiamas visų tautiečių. Laidotuvių namuose jo karstas skendė gelėse, nuolat buvo lankomas tautiečių ir kitataučių. Šeštadienio rytą, rugp. 23 d., iškilmingai palaidotas vietos katalikų kapinėse. Be šeimos, laidotuvis dalyvavo ir kiti velionies artimieji: dėdė — ats. plk.

PADEKA

A.A. POVLUI GASPERUI

mirus, liūdesio dienomis sulaukėm daug užuojautos. Nuosirdžiai dėkojame: bičiuliams už gausią užprašytą mišias; kars- to nešėjams; tautiečiams — už gausų velionies lankymą laidotuvių namuose; draugam bei pažįstamiems — už pareiktas užuojautas; palydėjusiems į amžiną poilsio vietą.

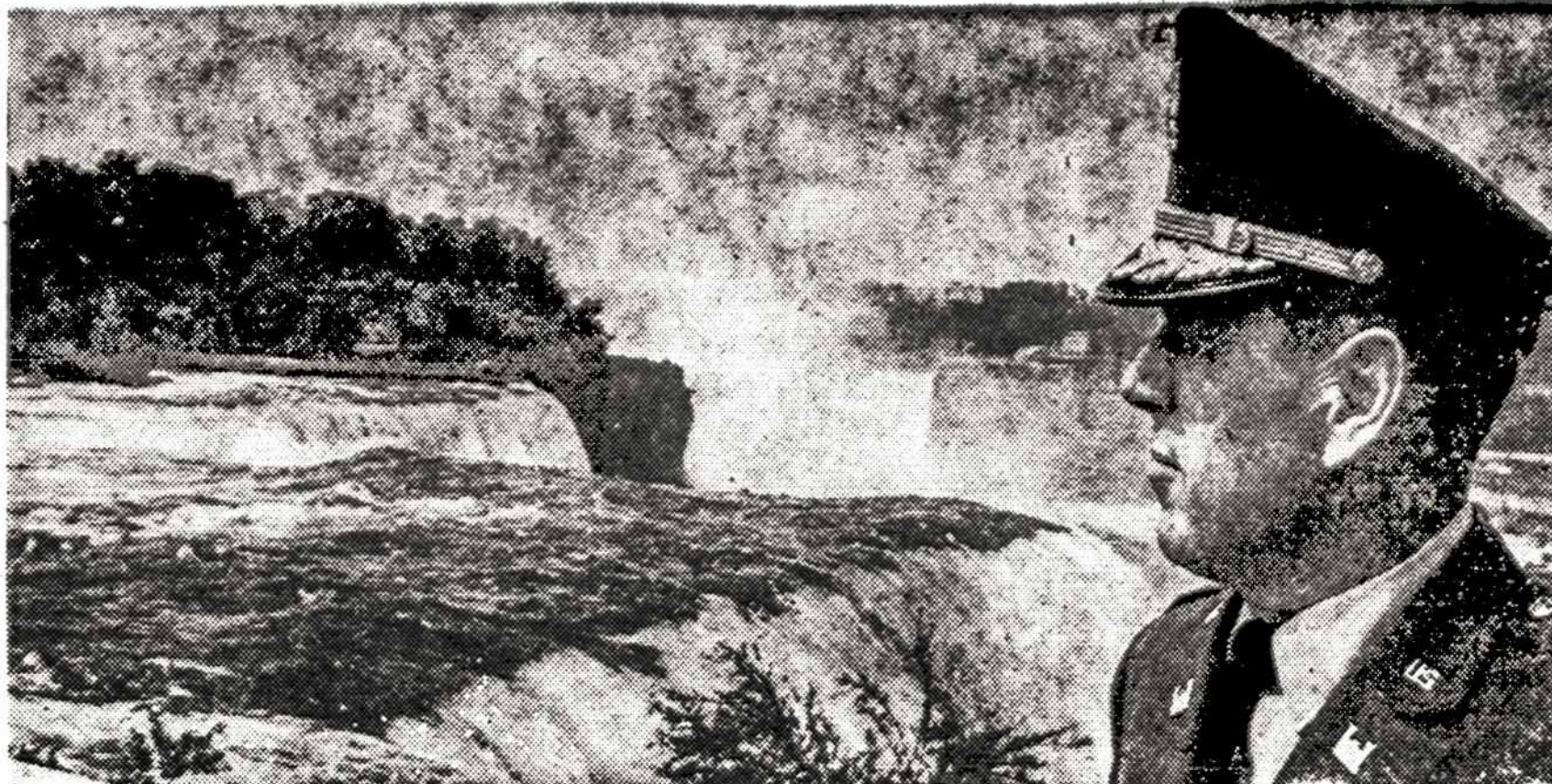
Didžiausia padėka tenka lankiusiems velionį ligoninėje sunkios ligos metu.

Visiems nuosirdžiai dėkingi:

žmona Jadvyga, sūnus — Rimas ir Aleksandras

Mielas mano gyvenimo drauge, Tu mane taip staigiai palikai — nespėjai nė sudiev pasakyti. Mano gilus širdies skausmas Tavęs niekad neužmirš.

J. Gasperienė

Niagaros krioklys Amerikos pusėje šiais metais "nusaustintas" ir rūpinamasi jo krantais, kurie, per 12.000 metų apgriuvo. Nuotraukoje — plk. Amos Wright, inžinierių dalinio vadovas, tiria priemones pagražinti ir sustiprinti krantams

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS SULAITIS

NESENIAI BUVO RODOMI keli filmai, kuriuose pirmąjį vaidinimą vaidino Kanadoje gimusi, lietuvių kilmės aktorė Joana Šimkutė (Shimkutė). Ji aktorė garseja ne tik vien savo pasirodymais filmuose, bet ir privačiu gyvenimu. Kai ji pradėjo intymią draugystę su negru aktoriumi Sidney Poitier, negru aktorius pradžioje skyrė amerikiečių spaudai.

Apie ją filmų metraštis "Silver Screen" įdėjo platų straipsnį, pavadintą "Sidney Poitier to Marry. Blonde Co-Star Joana Shimkutė". Čia rašoma, kad Šimkutės draugystė su Poitier prasidėjo, kai jiedu pradėjo vaidinti filme "The Lost Man". Tuo metu ji buvo susižadėjusi su rež. John Heyman, kuris ilgai buvo draugavęs su negru aktorė Diahann Carroll. Visų dėmesys nukrypo į Šimkutę-Poitier romaną, kai šis, išsinešęs iš didžiulės jachtos, kartu į kelionę aplinkui Karibų salas paslėmė lietuvių kilmės aktorę. Dabar jiedu dažnai matomi kartu, ir spauda mini, esą, jei jų suskambės jų vestuvų varpai, tai nebus staigmena. Pažymėtina, jog Poitier yra vienas žymiausių negrų aktorių Amerikoje, susikrovęs nemažai turtu. Neseniai jis yra sudaręs nepriklausomą filmų bendrovę kartu su kitais dviem pasipylėjusiais vaidybos pasaulyje žmonėmis — Paul

Newman ir Barbara Streisand.

ČIKAGIECIAI LAIMEJO pirmąsias vietas Š. Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybėse rugpjūčio 23-24 d. Klevelande. Pirmąją vietą čia užėmė ankstesniųjų tokių pat varžybų nugalėtojas Povilas Tautvaišas, kuris iš 5 galimų surinko 4,5 taško (sužaidė vienas lygiausias su kitu čikagiečiu — P. Salkausku). Antroje vietoje su 3,5 taško liko Čikagos šachmatininkų vadovas Vl. Karpuska. Pirmenybėse žaidė dar du čikagiečiai — K. Jankauskas ir A. Zužus, taip pat buvęs čikagietis, dabar gyvenantis San Francisco mieste — V. Bikulčius. Iš viso pirmenybėse pasirodė tik 9 žaidėjai; nebuvo abiejų žymiųjų Kanados lietuvių šachmatininkų — P. Vaitonio ir Ig. Zailio. Taip pat nesimėte ir nemažai pajėgių šachmatininkų iš Niujorko, Bostono ir kitų vietovių. Gaila, kad nevisi jautė pareigą dalyvauti taip retai rengiamose lietuvių varžybose.

LIETUVIŲ FUTBOLO KLUBAS "LITUANIKA" rugpjūčio 24 d. turėjo žaisti pirmąsias rudens rato pirmenybų rungtynes, tačiau pakeitus pirmenybių tvarkaraštį, futbolininkai sužaidė draugiškas rungtynes su meksikiečių "Tanners", priklausan-

HAMILTON

YVSK. M. VALANCIUS šeštadienį mokyklos mokytojai Ant. Mikšienė, Br. Juozapavičienė ir K. Milleris buvo išvykę savaitę į Dainavos stovyklą, kur buvo suruošta studijų savaitė.

M. ir V. KAZLAUSKAI suruošė grįžtančią į Lietuvą p. Kazlauskos seriją išleisťuves. G. Indriulaitienė buvo atvykusi čia su šešių mėnesių viza aplankyti savo brolių, kurių vienas gyvena Hamiltone, o kitas Niujorke. Savo vizą pratešęs dar 3 mėnesius, ji apvažiavo Kanadą ir daug matė Amerikos. Dabar grįžta į okupuotą Lietuvą, kur yra palikę jos du sūnus ir viena dukra.

M. ir D. JONIKAI nupirko iš J. Didžbalių maisto krautuvę "1006 Groceteria", kur yra Cannon gatvėje netoli Gage gvės. Ši krautuvė yra toliau nuo didžiųjų bendrovių maisto krautuvinių ir buvę savininkai gerai vertėsi.

A. A. MARIJA PETKUNIENĖ rugpjūčio 19 d. buvo palaidota Port Credit lietuvių kapinėse. Mirė sta-

Advokatas

EUGENIJUS KRONAS,

B. Sc., B. C. L.

32 James St. So.,

Royal Bank Building,

suite 614,

tel. 522-8781

Hamilton, Ontario

KNIGHT RADIO & TELEVISION

SALES & SERVICE

168 Locke St. S., Hamilton, Ont.

Tel. 522-5028

ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE &

ZENITH BENDROVĖMS

Savininkas Algis (AL) Pilypaitis

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO

KOOPERATYVAS "TALKA"

21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:	Mokame už:
pirmadieniai 9.30 — 5 v. p.p.	depozitus 5%
antradieniai 9.30 — 5 v. p.p.	šėrus 5.5%
trečiadieniai 9.30 — 5 v. p.p.	už vienu metų terminuotus
ketvirtadieniai 9.30 — 5 v. p.p.	indėlius 7 1/2%
penktadieniai 9.30 — 8 val. vak.	
šeštadieniai 9.00 — 1 v. p.p.	Duodame:
liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniai "Talka" uždaryta.	asmenines paskolas iš 10%
	neklind. turto paskolas iš 9%

Nemokama gynybė ir asm. paslaugų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius ir perlaides (money orderus). Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$1,600,000.00.

V. GERULSKIS ROOFING

DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAIŠAU RINAS IR

NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU.

IKAINOJIMAS NEMOKAMAS. KREIPTIS BŪT KUNTO LAIKU.

MI 53400 ANCASTER, ONT.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

DEMONSTRACIJA prie Jungtinių Tautų rūmų Niujorke rengia United Baltic Appeal — baltiečių organizacija ryšium su 30 metų sukaktimi Molotovo—Ribbentropo sutarties, kuria buvo sunaikinta Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybė. Demonstracija įvyks rugšėjo 20 d. nuo 2 iki 5 v.p.p. Dag Hammarskjöld Plazą. Tą dieną bus atidaryta JT nauja sesija. Baltiečiams tai gera proga parodyti pasauliui savo protestą prieš pavergėjus. Visos lietuvių organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis ir plakatais. Smulkesnių informacijų teirautis — United Baltic Appeal, 2789 Schurz Ave., Bronx, N. Y. 10465, tel. (212) 828-2237.

LIETUVIŲ KULTŪRINIO DARŽE

LIO Klevelande 40 metų sukaktis bus atšvėčiama rugšėjo 7 d., 10.30 v.r. pamaldomis Sv. Jurgio parapijos bažnyčioje, trumpa programa pačiame darželyje, pietumis naujos parapijos salėje, kultūrinė ir koncertinė dalimi. Darželyje yra paminklai dr. J. Basanavičiui, dr. V. Kudirkai, Gedimino stulpai ir kunigaikštienės Birutės atminimui skirtas fontanas. Projektas buvo gautas iš Kaune gyvenusio prof. Dubeneckio. Dr. J. Basanavičiaus ir dr. V. Kudirkos biustai taipgi buvo gauti iš nepriklausomos Lietuvos, o Maironio biustą sukūrė Toronto gyvenanti skulptorė Elena Docuvenė. Šiuo kultūrinio paminklo Klevelande rūpinasi LK Darželio Sąjungos valdyba, kurią dabar sudaro pirm. K. S. Karpius, vicepirm. J. Sadauskas, sek. Mary Trainauskas (Trainauskienė?), ižd. V. Brazulius ir P. Gludgienė.

JAV LB CENTRO VALDYBOS pirm. Bronius Nainys primena LB nutarimą 1969 Lietuvių Svetimiečių Seimo Metų rugšėjo mėnesį skirti moksleivius liutuanistinėms mokykloms vajui, kad į mokyklas būtų suteikti visi jų dar nelankantys lietuvių vaikų. Pagrindinis vajuas tikslas yra suorganizuoti tokius vaikus, iširti klitintis ir sudaryti mokyklų lankymui tinkamas sąlygas. Iniciatyvos turi imtis ne tik LB apylinkių valdybos, bet ir lietuvių visuomenė, mūsų spauldė, nes jaunimo grąžinimas į lietuvių tautos eiles yra visų pareiga.

VASAROS SEMESTRO lituanistikos kursas Fordham universitete šiemet lankė 22 studentai. Kursai buvo suskirstyti į tris dalis: lietuvių kalba pradedantiems, lietuvių kalba ir literatūra pažengusiems, lyginamoji baltų kalbotyra. Pradedančiuosius mokė prof. V. Vasyis ir Rima Salys, pažengusiųjų grupei vadovavo V. Cižiūnas, baltų kalbotyros paskaitas skaitė prof. A. Salys ir prof. A. Senas. Nemaža įnaša yra padarę svečiai lektorai: prof. dr. A. Šlepetis, Jancienė kursų lankytojus supažindino su lietuvių tautosaka, dr. V. Giđiūnas, OFM, ir dr. A. Budreckis — su Lietuvos istorija, dr. K. Ostrauskas — su dabartiniais sąlytojais Lietuvoje, A. Saulaitis, SJ, aptarė metodą, kurių dėka jaunoji karta galėtų susidomėti lietuvių kalba, papročiais ir kultūra.

KUN. H. J. SŪLCAS, SDB, iš Romos atvyko į JAV padėti Tėvų saleziečių rėmėjams ir supažindinti juos su Romoje steigiamu tautinių jaunimo centru.

M. SAJUS-SAJAUSKAS, Fordo automobilų gamyklos laboratorijos vyr. technikas, buvo atšvėčiamas \$2,918 premija už patobulintus metodus specialios plastikinės medžiagos gamybos procese. 1962 metais jis buvo gavęs \$1,230 premiją. Naujai sukurta M. Sajus-Sajausko formulė Fordas ruošiasi užpatentuoti.

Italija
KUN. JONAS RIAUBŪNAS, Vasario 16 gimnazijos kapellonas, tragiskai žuvo Aostinos slėnio Alpe, netoli saleziečių vasarvietės. Išėjęs pasiivaikšti liepos 27 d., paskutinį kartą buvo pastebėtas virš vasarvietės esančiame Torgnon miestelyje, kur tei-

KAUTĖS irgi grįžo iš Romovos stovyklos, sėkmingai ten stovyklavęs. Vyresnio amžiaus mersantais ten sudarė vieną kartą su Hamiltono skautėmis. Vyresnės skautės žodį davė V. Petrašiūnaitė, o skautės — L. Navickaitė, R. Genčiūtė ir V. Valaitytė. Paukštytės (jauniausios stovyklautojos) buvo tik iš Londono ir jos sudarė atskirą "Laktingalų" skiltį, vadovaujamą V. Valaitytės. Vyresniasias ir jaunesniasias mergaites globojo v. sk. v. sl. B. Eimantienė. Skautės susilaukė pagyrimų už pavyzdinumą. D. E.

Fort William — Port Arthur, Ont.

LIETUVIŲ PROJEKTIUI įrengti tarptautiniame parke aukso \$100: Toronto lietuvių bankelis "Parama": \$30: S. Paketuras (surinko pagal aukų lapą); po \$25: Boris Kaulickas, Jonas Mockus; \$20: Juozas Erslavas; po \$10: dr. B. Matulionis, JAV, Albinas Andriūšis, F. B. Bagdonai, T. Bagdonas (White River Esso ir užkandines savininkas); po \$5: Elena Krasauskienė, JAV, Antanas Malučiūnas, JAV, dr. Jurgis Sadauskas, JAV, dr. Jonas Sadauskas, JAV; \$15: Alicija Rūgytė (surinko Čikagoje). Aukotojams ir rinkėjams nuosirdžiausia padėka. Kiekvienas paauktas dolelis yra svarbi parama projektui įvykdyti.

Apylinkės valdyba

ravosi kelio į nedidelį kanaliuką, tekančį per kalną pušyną. Atrodė, artėjant vakarui ir atėjus laikui grįžti, bus pasukęs per uolas ir nukritęs į tarpekį. Alpinistams, apylinkės gyventojams ir policijai su šunimis jo palaiką dar nepavyko surasti. Koncelebracinės Mišias už velionį rugpjūčio 17 d. Antney St. Andre bažnyčioje atlikė vietinis klebonas, kun. Pr. Gavėnas, kun. St. Šileika, kun. P. Urbaitis ir saleziečiai iš Koelno kun. Rhode. Bažnyčia buvo pilna vasarotojų, kurių tarpe buvo visa 70 asmenų saleziečių stovykla, Italijos LB pirm. mons. V. Mincevičius ir Romos radijo lietuviškos valandėlės vedėjas dr. J. Gailius. Užuojautą raštu pareiškė kardinolas A. Samore. Palaiką jieškojimo darbai tęsiasi.

Argentina

BUENOS AIRES LIETUVIAI išsikovojė leidimą vieną gatvę Avellanedo pavadinti Lituania vardu. Krikščynų iškilmės įvyks rugšėjo 14 d. Jos bus pradėtos vyskupo celebruojamomis Mišiomis lietuvių bažnyčioje. Po pamaldų Lituania gatvėje bus atidengta bronzinė lenta ir surengti pietūs lietuvių parapijos salėje. Iškilmėse dalyvaus Avellanedos, Lanus, Lomas de Zamora intendantai ir du vyskupai.

PIANISTAS A. KUPREVIČIUS, finansuojamas PLB valdybos, spalio 6-10 d. atvyks į Buenos Aires surengti keleto koncertų P. Amerikoje. Rūpintis koncertų ir salių reikalais Buenos Aires lietuviai sudarė specialią komitetą.

HENRIKAS RYMA-RYMAVICIUS La Platos valstybiniame teatre režisavo G. Verdi operos "Rigoletto" pastatymą. Dainavo vietiniai dainininkai ir laikurie Colon teatro atstovai.

Žiūrovai lietuvių režisoriui kėlė ovacijas. Opera taipgi bus suvaidinama Bahía Blanca vietovėje. Rež. H. Ryma-Rymavičius profesorijauja Buenos Aires dramos studijoje, jo tėvas yra Sr. Cecilijus choro vadovas.

GENE GALAVECKAITĖ iš Vilniaus atvyko į Buenos Aires aplankyti dėdę Alberto V. Galavecko. Jos čia laukė skaudai staigmena — sovietinės vizos gavimo reikalui užtrukus ilgesnį laiką, tėvas mirė, nesulaukęs dukros. Viešnia iš Vilniaus tegalėjo aplankyti gimines — p.p. Rudėnų ir Ilgevičių šeimas.

Britanija

LIETUVIŲ SKAUTŲ XX stovykloje dalyvavo 36 skautai iš V. Vokietijos, kur pernai bendromis jėgomis buvo atšvėčiamas lietuviškosios skautybės aukštinis jubilėjus. Stovyklą turėjo dvi pastovyklės: S. Gilmos Zinkienės vadovaujama skautų "Lietuva" ir skautų "Sodyba", kurios viršininku buvo s. Bronius Zinkus. Jiems talkino v. s. sl. Elena Zaveckienė, Irma Dilbaitė, v. s. v. sl. Janina Traškieinė, v. s. v. sl. Laimutė Verselienė, sl. Marijus Dresleris, s. v. sl. Stasys Kasparas. I. s. Jaro Alkio pravedamų laužų programą aktyviai įsijungė svečiai iš JAV — s. kun. Antanas Saulaitis, SJ ir s. inž. Algis Zaprakarai.

XIX TARPTAUTINIAME PSICHOLOGU kongrese Londone buvo apie 2.000 dalyvių iš viso pasaulio. Sovietinėje 40 asmenų delegacijoje buvo du lietuviai — Vilniaus universiteto pedagogikos katedros vedėjas docentas Alfonsas Gučas ir Vilniaus pedagoginio instituto psichologijos katedros docentas Algirdas Penkauskas. A. Gučas skaitė su E. Rimkute paruoštą pranešimą "Vizualinio jėškojimo psichologinės analizės klausimu".

DR. ANTANAS RUKSA, klasikinių kalbų specialistas ir jų literatūros vertėjas, iš Augsburgs buvo atvykęs į Londoną, kur susipažino su lietuvių gyvenimu ir Britanijos sostinės įdomybėmis. V. Vokietijoje jis rašo stambesnius darbus apie švietimą nepriklausomoje Lietuvoje ir lietuvių kovas su lenkais.

OAKVILLE, Ont.

DAUGIAUSIA PAJAMŲ gauna Oakvillės gyventojai. Taip rodo 1967 m. statistika. Patel į. 1967 m. Oakvillėje buvo 19.084 mokesčių mokesčiai, kurių metinių mokesčių vidurkis — \$6.927. Jų sumokėtojų pajamų mokesčių vidurkis — \$1.067. Mokesčių statistika rodo, kad 1967 m. mokesčių pareiškimas užpildė 4.643.587 kadinėdai. Jų pajamų vidurkis buvo \$5.637, o mokesčių vidurkis — \$685. Can. Scene

WELLAND, ONT.

MEŽIOTOJŲ IR MESKERIOTO. JŲ KLUBO "Lituanica" vasaros prizinis meskeriojimas praėjo sėkmingai, nežiūrint atidėliojo dėl kaimyninės kolonijos parengimo. Zuvavime aktyviai pasirodė vyrai ir moterys. Prižus laimėjo: už pirmą sugautą žuvį Br. Luomanas, už daugiausia sugautų žuvų — Joana Baliukienė ir už didžiausią žuvį — A. Cepukas, kuriame per eilę metų sekasi gaudyti didžiausias žuvis. Zuvavimui sėkmingai vadovavo Br. Luomanas. Valdyba teikė laimėjusiems prizus. Po žuvavimo ant kranto buvo užkandžiuta ir pasidalinta aktualiais visuomeniniais ir klubo reikalais. Teko patirti, kad klubas ruošia N. Metų sutikimą, kurį aptars artimoje ateityje visuotinis narių susirinkimas. Jau dabar planuojama, kad būsimasis parengimas būtų įdomus ir sėkmingas. J.

Rugpjūčio 17 d. į Dainavą suvažiuo vieni savaitę virš šimto mūsų lietuvių mokytojų iš JAV ir Kanados. Buvo vienas atstovas ir iš Britanijos — R. Kinka, dabar višintis JAV. Jis papasakojo ir pademonstravo, kaip jis Anglijoje visiškai lietuviškai nekalbantiems lietuviukams išmoko lietuvių kalbos.

Sekmadienio vakarą studijų savaitę atidarė JAV švietimo tarybos pirm. J. Kavaliūnas. Garbės prezidiume buvo prof. A. Sennas, PLB pirm. St. Barzdukas, JAV LB pirm. inž. J. Nal-

Irena Repšienė-Dvilaitytė, šį pavasarį baigusi Findlay, Ohio, universitetą gamtos mokslų bakalaurą laipsnį (Bachelor of Science). Ji yra gimusi Vokietijoje, Toronto baigė šeštadieninę mokyklą, Loretto gimnaziją ir mokytojų kolegiją. Akademines studijas pradėjo Toronto universitete, baigė — Findlay, Ohio, universitetą. Šiuo metu ruošiasi mokytojos darbiui JAV-se — lanko specialų papildomą kursą

nys, PLB švietimo tarybos pirm. A. Rinkūnas, Kanados LB švietimo komisijos pirm. L. Tamošauskas, dr. A. Damušis, rašyt. Al. Baronas, R. Kinka ir ses. Loretta. Tą vakarą prof. A. Sennas skaitė pirmąją paskaitą „Lietuvių kalbos pristorė“. Kitomis dienomis paskaitas skaitė prof. dr. J. Pikūnas, kalbininkas L. Dambrūnas, PLB pirm. St. Barzdukas, rašyt. Al. Baronas ir kt.

Darbingos dienos

Visų septynių dienų dienotvarkė prasidėdavo su 7 v. r. rytmetine pamoka, Mišiomis, vėliau pakėlimu, pusryčiais. Po to — paskaitos diskusijos ir pagaliau 11 v.v. poilsis. Paskaitų buvo daug: du paskaitininkai prieš pietus ir du po pietų. Be to, vakare 8 v. dar būdavo „Laisvoji tribūna“, kur dienos metu iškelti klausimai dar buvo diskutuojami. Laisvo laiko praktiškai likdavo tik 3 valandos, kurias suvažiuoję studijų dalyviai galėjo praleisti prie Spygio ežero. Kad buvo perkrauta programa, prisipažįsta ir studijų savaitės rengėjai, pažadėdami kitais metais nebesiūlyti tokios užsiėmimų perkrautos programos. Savaitę pasibaigus, visų buvo jaučiamas nuovargis, nors čia žmonės buvo suvažiuavę savo atostogoms gauti laiku, skirtu poilsiui.

Daug jaunimo

Šiais metais trečioje lituanistinių mokyklų mokytojų studijų savaitėje buvo beveik pusė jaunimo. Tai jauniosios kartos mokytojai, Čikagos lituanistinio instituto studentai ir kitoks lietuvių jaunimas, kuris domisi mokytojo darbu liet. šeštadieninėse mokyklose. Jų išlaikymą apmokėjo Amerikos Lietuvių Fondas, paskirdamas \$1.200. Jų dalyvavimas teikė stovyklai gyvumą ir kartais nenorimi triukšmas. Daugumas jų tikrai buvo išjungę ir darbą, aktyviai sekė paskaitas, dalyvavo ir vadovavo diskusijoms. Jų lietuvių kalbos

mokėjimas, bent čia suvažiuavusių, labai geras ir, jei mes esame pratę savo kolonijose girdėti lietuvišką studentų tarpusavy kalbant angliškai, tai čia suvažiuosia senąją kartą stebino ir džiugino jų tarpusavy lietuviški pašnekesiai. Jie bandė įtikinti vyresnius, kuriems čia buvo duotas išpopuliarėjęs „viduramžių“ vardas, kad jie nenueiti pertoli su savo reikalavimais ir nebandytų jų padaryti savo kopijomis. Lietuviškumas irgi turi derintis prie gyvenamo laiko formos.

Įdomesni momentai

Septynioms studijų dienoms turėjo ir įdomių momentų. Prisimintinos yra partizanų Mišios, kur vakare išsiriškiavusi ilgiausia procesija žmonių su žvakėmis ir degančiais fakelais giedodami ejo prie lietuviško kryžiaus, o po to miško takais į kalną, kur kun. J. Staškevičius ir kun. Šulcas atnašavo Mišias už kritusius mūsų lietuvių partizanus. Įdomus buvo literatūros vakaras, kur ta proga čia atvykusio aktorė Z. Kevelaitytė — Visockienė meniškai perdavė ištraukas iš Maironio „Rasėinių Magdės“. Po to jaunimas davė savo žanro dramos dalykėlių, pavadintą „Iš tamos ir šviesą“, su deklamacijomis, skaitymais, padedant šviesų ir garsų efektams. Studijų savaitėje buvo suroštas lauzas su humoristinėmis pasirodymais, vaikųčių inscenizuota „Gulbės giesmė“, lauzo laikraščio skaitymų ir kun. J. Staškevičiaus ant greituju sukurta „opera“, kurios partijas turėjo dainuoti stovyklos vadovai. Ligi vėlomos priėdėgančio lauzo skambėjo lietuviška daina ir drumstė miegančio Spygio ežero ramybę.

Beskyrė sistema

Kiekvienu metu mokytojų studijų savaitę pasirenka vieną ypatingą aktualiją. Siemet toji ypatinga tema buvo „Beskyrė sistema“. Ją referavo mokyto. A. Rinkūnas, pirmas susidomėjęs ta sistema ir pasiūlęs įvesti lituanistinėse mūsų mokyklose.

Vasarą kartu žaidėm, o dabar eisim į šeštadieninę mokyklą

Nors apie tai buvo rašyta daug ir spaudoje, bet mokytojams tai buvo kažkas naujo, įdomaus — dalykas, dėl kurio dar reikia apsižiūrėti. Jis tą naująją beskyrę metodą suruoštamė seminarė pademonstravo ir praktiškai, bet daugumos pritarimo visvien nesulaukė. Gal taip yra su kiekviena nauja idėja. Įdomu, kad ir jaunosios mokytojus šitas metodas nelabai paveikė, kaip ir dalį senųjų. Opozicijos argumentai buvo: nukentės bendras auklėjimas, mažiau bus naudojama žodinė kalba, nepasitar-naus silpnesniais mokiniais, atsiliks, bus priežastis mesti mokyklą, ta didelė mokinio laisvė gali tapti nuoboduliu, nuvesti į individualumą. Jei tas pasiūlymas būtų buvęs pateiktas balsavimu, tai daugumos būtų buvęs atmetamas. Buvo prieita išvada, kad beskyrė sistema, kaip naujybė, verta dėmesio ir mūsų mokyklose. Kiek mokytojų pajėgumas leidžia, turėtų bandyti palaipsniui ją įvesti.

Kanadičiai dalyviai

Šiais metais daugiausia Kanados lietuvių mokytojų buvo nuvykę į Dainavą. Tris dienas čia turėjo A. Rinkūną, su kuriuo buvo atvykęs ir aktyviai į mokytojų studijų savaitę įsijungęs mūsų švietimo komisijos pirm. L. Tamošauskas. Iš Toronto su savo šeima dalyvavo Maironio šeštad. mokyklos vedėjas J.

Andrulis, mokyto. A. Kuolienė, mokyto. A. Vaičiūnas, mokyto. V. Taseckas, ses. Loreta, E. Draudvilienė. Stovyklos kapelionu buvo kun. J. Staškevičius. Iš Hamiltono dalyvavo mokyto. Ant. Mikšienė, mokyto. S. Juozapavičienė, G. Kažemėkienė ir mokytojas K. Mileris. Iš šiais metais Londono liet. šeštad. mokyklos ved. L. Eimantas nepraleido mokytojų studijų savaitės. Iš Windsorio buvo atvykęs jauna mokytoja ir liet. šeštad. mokyklos vedėja J. Kuraitė. Turėjo ir kanadietiško jaunimo; iš Toronto: R. Birgelytė, B. Paluilytė, V. Vaičiūnas, iš Londono — L. Keraitė. Kanados liet. mokytojai aktyviai dalyvavo studijų dienos kaip moderatoriai: L. Eimantas, A. Kuolienė, A. Vaičiūnas ir K. Mileris. L. Eimantas išleido laikraštį „La u ž o liepsna“ ir A. Vaičiūnas įdomiai pravedė studijų užbaigos lauzą. Per užbaigimo iškilmes Kanados didžiausios lituanistinės mokyklos vedėjas J. Andrulis padėkojo studijų savaitės vadovėlei už malonų mūsų priėmimą ir pasidžiaugė, kad kitais metais ketvirtioji liet. mokyklų mokytojų studijų savaitė jau bus pavadinta „Amerikos ir Kanados lietuvių mokyklų mokytojų studijų savaitė“. Taip prabėgo neilgos, bet turiningos stovyklos dienos, prisidėjusios prie mokytojų pažangos.

Individualinis ar kolektyvinis mokymas?

Individualinis mokymas namie ar kolektyvinis mokymas klasėje? Kuris geresnis? Kuria kryptimi einant galima pasiekti geresnio asmenybės išugymo ir naudingosios žinių perteklio? Atsakymo į tuos klausimus jau ilgus šimtmečius ieško pedagogikos istorija. Individualinio mokymo šalininkai (pradedant nuo graikų Sokrato) mano, kad pavienio mokinio asmeninės santykiavimas su mokytoju yra geriausias asmenybės ugdymo laidas, nes mokytojas tuo būdu gali geriausiai prisitaikyti prie mokinio dvasinės raidos. Dėlto ištisus šimtmečius turtingieji savo vaikų neleidavo į kolektyvines viešąsias mokyklas, jų vietoje samdydami privačius mokytojus. Mokyklos su daugeliu vaikų buvo skiriamos tik masei — „plebėjams“. Kraštus valdantieji karaliai, aristokratai ir netgi Bažnyčia remdavo viešąsias mokyklas dar ir tuo motyvu, kad tai buvo gera priemonė reguliuoti priaugusiųjų masių galvosena, nes valdantieji paprastai buvo ir viešųjų mokyklų programos statytojai. Ilgamiiu šis motyvas pasidarė lemiantis ir viešąsias mokyklas padarė panašias į graikų mitologijos kalvio Prokresto geležinę lovą. Kaip žinome, šis mitologinis „teisėjas“ guldavo visus praeivius į tą lovą. Jei guldomasis būdavo perlgas, nupjaudavų dalį kaulų, jei per trumpas, kaulą pailgindavo, plakdamas kūju. Šiaip ar taip, iš Prokresto lovos visų išeidavę lygus ūgiu. Tokia vaikų dvasinio lyginimo filosofija vyravo mokyklose daugelį šimtmečių. Yra namazai panašiu mokyklų ir šiandien. Šiam tipui, deja, priklauso nemaža dalis ir mūsų lietuvių mokyklų.

Tiek individualinio, tiek kolektyvinio mokymo sistemoms nuėjęs ir kraštutinumas, palengva stinorėjo kita srovė, kviečianti atidaryti mokyklos langus ir duris į gamtą. Gamtoje ar realia-me kasdieniame gyvenime žmogus negali būti nei vien užsidaręs individualistas, nei vien be-svalvis pilkos masės narėlis. Tokia gyvenimiška turinti būti ir mokykla, kurioje vaikas turi rasti progos individualiai plėtotis, kartu neatitrūkdamas ir nuo dalyvavimo kolektyviniame gyvenime. Teoriškai tai reikšė, kad švietėjai turėjo rasti sintezę tarp individualinio ir kolektyvinio mokymo. Ilgai tokios sintezės jėškota. Namoma, kad ji bent iš dalies yra rasta modernioje beskyrio mokymo sistemoje.

Žvilgsnis praeitį

Beskyrė sistema pirmiau pradėjo reikštis praktiškai. Tai įvyko vietovėse, kur į „mokyklą“ galėjo susirinkti pas vieną mokytoją vos keli vaikai, įvairaus

Lietuviškoji mokykla į naują kelią

Beskyrė sistema kaip individualinio ir kolektyvinio mokymo sintezė

A. RINKŪNAS

išsilavinimo. Mokytojas savaime turėjo dirbti su kiekvienu vaiku individualiai daugelyje sričių, tačiau visdėlto jie visi sudarė kolektyvinę klasę, kartu žaidžiančią, dainuojančią, praleidžiančią laisvalaikį. Amerikietiškoji Kiddle and Schem „The Cyclopaedia of Education“ 1877 metų laidoje mini tokias beskyres mokyklas Amerikos vakaruose. Mums tokios mokyklos nėra naujiena. Jas žinome iš pereinio šimtmečio Lietuvos — caro okupacijos laikų. Jų turime pasau-lyje ir dabar, gal išskiriant JAV, bet neišskiriant Kanados, kur tolimose vietovėse veikia bent keli šio tipo „mokyklos“ — beskyrės iš reikalo.

Teoretinius ir praktinius šio principo mokyklos su daugeliu vaikų pagrindus davė garsoji M. Montessori, sukurdamas jos vardu žinomą vaikų darželių sistemą. Pradžios bei augstesniajai mokyklai ši idėja plėtojta ir tiki-ai amerikietė H. Parkhurst, dirbusi Dalton, Mass., mieste. Nuo to H. Parkhurst sistema dažnai vadinama Dalton planu.

Garsusis Amerikos pedagogas J. Dewey, vyraęs šio krašto pedagoginiame gyvenime kelis dešimtmečius, yra aiškiai pasisakęs prieš skyrinę sistemą, įrodinėdamas, kad mokykla turi ugdyti individus, atsižvelgdama į mokinio individualinius polinkius. Tikrasis beskyrės sistemos įvedimas į JAV pradžios mokyklą prasidėjo nuo 1942 m., kai Milwaukee pradžios mokyklų „pir-mokai“ buvo sujungti į beskyrį vieneta. Pirmoji JAV gimnazija, perėjusi į beskyrę sistemą 1957 m., buvo Melbourne High School Floridijoje. Apie tą laiką pradėjo atsirasti beskyrių mokyklų ir Kanadoje, pirmoje eilėje vakarų provincijose. Šiuo metu, kaip praneša dr. Mc Loughlin žurnale „Phi Delta Kappa“, JAV-se beskyrių mokyklų nuostimis svyruoja atski-rose valstijose nuo 5.5% iki 30%.

Beskyrės sistemos pagrindas. Beskyrė sistema remiasi vaiko psichologijos dėsniais. A. Vaikas nėra neišvystęs bei nesubrendęs suaugėlis. Savo amžiaus ribose jis yra išbaigtas individas, kuris toliau plėtoja savo fizines, protines, socialines, estetines bei jausmines galias individualiais būdais. B. Minėtoji plėtotė vyksta nenutrūkstamai (pvz. nesustojantis mokyklos metams pasibaigus) ir kiekvienam vaikui skirtingu tempu. C. Vaikas, kaip ir kurio kito amžiaus žmogus, turi teisę pereigyti ne tik nepasiekimus, bet ir laimėjimus. Nuolatinis mokinio laikymas ne-

pasisekimuose griaua visą mokymosi tikslą. d. Vaikai turi tam tikrų bendrų interesų, ypač savo amžiaus grupėje. Reikia duoti mokiniams laiko tuos interesus kolektyviai išgyventi. (Mūsų atveju šie interesai turėtų būti panaudoti sutelkimui mokinių ir vaikų lietuviškąją bendruomenę).

Planuojant vaiko mokymą bei auklėjimą darbą pagal minėtus psichologinius dėsnius, tenka remtis šiais pagrindais: a. Mokyklinio darbo eigoje centras yra ne programa, ne mokytojas, bet vaikas. Kraštutiniai šio principo taikytojai yra nuėję tiek toli, kad yra linkę leisti mokiniui pasirinkti mokomuosius dalykus. Sakysime, jei pradžios mokyklos mokinys nenori mokyti aritmetikos, tai tegul ir nesimoko. Mes to nesilūome, norėdami minima principą supaprastinti, kad pateikiama ji medžiaga turi mokiniui tikėti: būti įdomi ir suprantama, kad jis ją pajęgtų samoningai ir noriai įsisavinti.

b. Kadangi vaiko interesi ar pajėgumas atskirose srityse nėra vienodi, leidžiama mokiniui kiekviename dalyke eiti pagal savo individualinį tempą. Pavyzdžiui, vaikas yra gabus istorijai, o negabus kalbai. Tuo atveju istorijos jis gali mokyti su pvz. šeštos grupės vaikais, o kalbos — su pvz. trečios grupės vaikais. Iš to išeity, kad tame pačiame klase kambaryje iš karto dirbtų įvairios dalykinės vaikų grupės, kad vaikas galėtų būti keliamas iš grupės į grupę pagal pasiektus rezultatus; gali atsitikti, jog kaikiurims dalykams mokinys turės pereiti ir kitą kambarį. Pagaliau tenka prieiti, kad savo mėgstamų ar visų dalykų kursą jis išeis greičiau už kitus ir tuo būdu formalų mokymąsi baigs anksčiau nustatyto laiko (sakysime, per 6 metus, vietoje 8). Lietuviškajai mokyklai visdėlto nerekomenduotume kaikiuriu mokiniu išieiti iš mokyklos anksčiau. Jei vaikas nustatytą kursą išėjo greičiau, tai jis savo likusį laiką turėtų nukreipti į tobulinimąsi savo mėgiama dalyke ar i. sakytume, lietuvių vaikų bendruomenės veiklą.

Iš to seka išnykimas mokinių paskirstymo į tradicinius skyrinus. Jų vietoje įvedamas paskirstymas į dalykinius ciklus ir grupes. Kiekvienoje grupėje mokinys dirba savarankiškai pagal jam tinkamą tempą. Išnyksta „palikimas antriems metams“, nes išnyksta ir tradicinė mokyklos metu pabaiga — ji tampa natūralia grupės darbo per-

trauka poilsiui. Išnyksta tradiciniai pažymiai. Jų vietoje paliekamas pagyrimas ar papeikimas ne už egzaminų rezultatus, bet už pastangas rezultato siekiant, už gerėjimo tempą.

„Vaikas ateina į mokyklą“, — sako vienas beskyrės mokyklos mokytojas, — „su žvaigždžių šviesa akyse ir klausimu galvoje, bet mitologinio kalvio Prokresto sistemos geležinė lova gali lengvai tą žvaigždžių šviesą akyse užgesinti ir klausimą galvoje išblėsinoti — sužaloti vaiką visam amžiui.“ Lietuviškojo atveju dar blogiau — Prokresto lovos sistema gali visam laikui atgrasinti mūsų prieaučiū nuo lietuviybės.

Beskyrės sistemos praktika. Dabar praktiškai įleikime į vieną angliškąją beskyrę mokyklą ir susipažinkime su jos darbu bei problemomis.

Programa arba norimo išeiti kurso nustatymas yra pirmoji problema. Kaip jau minėjau, nepritaikiame peridelei mokinio laisvės pačiam visą programą pasirinkti, todėl mūsų pavyzdžiui pasirinktoji anglišką mokykla yra iš tu, kuri turi programinius nuostatus. Tai yra pradžios mokykla, kurioje vidutinio gabumo mokinys išbūs aštuonerius metus. Tokiu atveju programa nustato išeinamuosius dalykus ir tu dalykų pačios pagrindinės medžiagos pasiskirstymą į tris ciklus: pradinį (pirmą) vidurinį (junior) ir vyresnįjį (intermediate). Tai ir viskas, kas ateina iš „valdžios“. Tolimesnis programos paskirstymas, kiek to reikia, atliekamas pačių mokytojų, prisitariant prie vietos sąlygų ir mokinio pajėgumo bei interesus. Palyžinti, kad šiuo atveju mokytojai turi labai daug laisvės: gali programinius dalykus praleisti ar sumažinti, imtis vieno kio ar kitokios nuoseklumo eigos (sakysime, geografijoje — kurią sritį pirmia imti; istorijoje — kurį valdovą pirmia imti ar iš viso neliesti).

Mokytojų klausimas yra antroji problema. Beskyrė sistema pastato mokytoją į visai kitokią padėtį. Jis čia nėra pagrindinis naujos medžiagos šaltinis: vaikai raginami patys susirasti naujus faktus bibliotekoje (reference room). Mokytojas yra tik „pagalba varguose“ — padeda tiems, kurie patys nebe-pajėgia eiti pirmyn. Tai padaro mokytojo darbą žymiai sunkes-nį, nes daug lengviau iš vaka-ro pasirodus naują dalyką pasakoti tylinčiai klasei, negu at-sakinėti į įvairius netikėtus klausimus bei padėti rautis bib-

liotekoje ir tuo pačiu metu prižiūrėti visos grupės discipliną. Teisingai sakoma, kad beskyrės sistemos turi imtis tik tie mokytojai, kurie turi entuziazmo dirbti kitaip, turi pionieriškos dvasios. Žinau profesinių mokytojų, kurie išėjo į pensiją anksčiau tik dėlto, kad beskyrė sistema buvo įvesta į jų mokyklą.

Mokslu priemonės šioje sistemoje turi labai didelę reikšmę. Jei tradicinėje mokykloje pagrindinis mokslo priemonių tikslas buvo tik palengvinti mokymosi procesą, tai beskyrėje sistemoje be tinkamų mokslo priemonių nėra ko ne pradėti. Kai sakome „tinkamos“ priemonės, tai turime galvoje tokias, kuriomis pasinaudojamas vidutinio gabumo vaikas didelę mokymosi darbo dalį galėtų atlikti pats, be tiesioginės mokytojo pagalbos. Tai įgalina mokytoją skirti daugiau laiko tiems, kurie patys savarankiškai dirbdami vis „sukliūva“. Paprasčiausia beskyrės sistemos mokslo priemonė yra uždavinių kortelių rinkiniai. Tose prityrusių metodinių pagamintose kortelėse yra nuosekliai surašyti klausimai, po 3-4 kiekvienoje kortelėje, o taip pat praktiškėji nurodymai, padedantieji rasti atsakymus į klausimus. Pasiėmęs vieną kortelę, mokinys eina į „Saltinių centrą“ (reference room) — biblioteką atsakymų jėškoti. Kortelės sugrupuotos pagal dalykus, ciklus ir grupes (tam naudojamos spalvotos popierius). Mokinsys, dirbdamas savo tempu, t.y. atsakydamas į kortelių klausimus, pats išsina atitinkamos grupės ar ciklo kur-į ir gali būti keliamas į augstesnę grupę ar ciklą, neatšizvel-giant į metų laiką ar kitus draugus. Saltinių centre, mūsikai sakytume bibliotekoje, mokinys randa įvairiausių priemonių. Šalia knygų, žurnalų bei kitokios spausdintos medžiagos, čia yra skaidrės, mokomieji filmai, įvairūs paveikslai, modeliai, magnetofoninės juostos, patefono plokštelės, plastikiniai piešiniai, brėžinių bei žemėlapių transparen-tai ir, žinoma, jiems visiems panaudoti priemonės — kame-ros, projektoriai, magnetofonai, patefonai bei kitoki aparatai, kuriuos pats mokinys moka savo kortelės reikalui susirasti ir panaudoti. Tuo būdu ne klase-kambarys, o biblioteka lieka pagrindine mokymosi patalpa. Kad šioji patalpa galėtų tinkamai atlikti savo paskirtį, vaikščiavimo sumažinimui naujosios mokyklos yra statomos cirkuliarinės formos, su biblioteka centre; visų klasių durys atsidaro į biblioteką. Žinoma, patalpa yra vieno augšto arba antrame augšte yra atskiras mokyklos ciklas su savo atskiru saltinių centru.

(Bus daugiau)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

SOL. ZUZANOS VALADKAITE, mezo-soprano, koncertą Buenos Aires lietuvių rengia spalio 20 d. Religijos Kultūros Instituto didžiojoje auditorijoje, kur pirmą kartą Buenos Aires yra koncertavusi sol. A. Stempuzienė. Argentinoje gimusi lietuaitė dainavimą studijuoja pas prof. A. Wolken, dainas ir operų arias paruošia buvusios sol. Lidii Laks globoje. Koncerto akompaniatorium pakviestas Colon teatro pianistas Horacio Rogner. Koncerto rengimu rūpinas: P. O. Ozinskis, V. B. Survilaitis, St. J. Colnai, muz. I. Andrijauskas, red. K. Norkus, B. V. Daratėnaitė, dr. J. Simanaukas, A. V. Misiūnaitė, I. L. Stankevičaitė, M. J. Zavickaitė ir J. Jez-nas. Sol. Z. Valadkaitė yra dalyva-vusi PLB jaunimo kongrese, koncer-tavusi Venecueloje, Brazilijoje, Urugvajuje. Ji taipgi yra nuolatinė Argentinios lietuvių muzikinį parengi-mų dalyvė, prasiskynusi kelią į tele-vizijos ir radio programas.

DAIL. ILONOS PETERIENES tapybos darbų parodą Klevelande, Čiurlionio ansamblio namuose, rug-sėjo 6—7 d. d. rengia „Tėvynės gar-sų“ radio programa savo veiklos dvidešimtmėčiui atžymėti. Los Angeles gyvenanti jaunosios kartos dailininkė meną yra studijavusi Los Angeles kolegijoje, Berkeley uni-versitete, meno mokslų bakalauratą įsigijusi Kalifornijos universitete. Jos kūriniams būdingas temų įvairu-mas, spalvingumas, giedra nuotaika, polinkis į abstraktizmą. Čiurlionio ansamblio namuose bus išstatyti 28 tapybos darbai.

LF BICILIŲ STUDIJŲ SAVAI-Tė Dainavoje buvo baigta koncertu, kurio programą atliko kolaratorinis sopranas Dalia Noreikaitė-Kučėnienė, rašytojas Aloyzas Baronas ir skaitovė Jadvyga Damašienė. Pianu-palaida kompoz. Dariaus La-pinsko, sol. D. Kučėnienė padainavo C. Saint-Saens, G. Gudauskienės, V. Kuprevičiaus, K. Eckert dainų, G. Verdi, V. A. Mocarto ir P. Lunos operų arijų. A. Barono eiliuota hu-moristika palietė poetus K. Bradū-ną, B. Brazdžionį, studijų savaitę bei jos dalyvius, bet daugiausia dėmesio susilaukė mėnuolio užkariavimui skir-tas eilėraštis „Mėnuolio romantikai-dingus“. J. Damašienė skaitė frag-mentą iš A. Barono „Sodo už hori-zonto“. Programos vadovu buvo dr. Vyt. Majauskas.

PLATŲ RASINĮ APIE O. V. MI-LAŠIŲ Paryžiaus žurnale „Paris Match“ paskelbė Milašius bicilių draugijos narys Marc Kunstle, su-pažindindamas skaitytojus su poeto biografija ir kūryba. M. Kunstle taipgi pabrėžia, kad O. V. Milašius po I. D. karo yra tekę būti nepriklausomam Lietuvos atstovui Paryžiuje. Maloni staigmena paryžiečiams bir-želio pradžioje buvo rež. Christian Pailhe prie senosios Saint Severin bažnyčios pastatyta O. V. Milašiaus misterija „Miguel Manara“, kuri bu-vo suavandinta net 10 kartų.

TARPTAUTINĖJE JAUNŲJŲ DAILININKŲ parodoje Tokijo mieste, Japonijoje, Australijai atstovavo 12 dailininkų kūryba, jų tarpe po vieną tapybos kūrinių buvo išstatyta lietuvių dailininkų Henriko Salkaus-ko ir Evos Kubbos.

PROF. ANTANAS KLIMAS iš Ro-česterio universiteto rugsėjo 7 — 12 d. d. Vienoje, Austrijoje, įvyk-tančiame X tarptautiniame onas-tikos (vadytos) kongrese padaręs mokslinį pranešimą. Prieš šį kongre-są jis dalyvavo Europos Kalbotyros Draugijos suvažiavime, skaitė paskai-tą „Kalbotyra ir politika“ amerikie-čių anglistikos dėstytojų vasaros se-minare, kuris buvo surengtas Niujorko valstybinio universiteto Brock-porto kolegijoje.

BENIGNA MARCIUKAITYTĖ, Briuselyje, Belgijoje, dirbanti lietu-vaitė, vasaros atostogų metu Ispani-joje televizijos serijos „Combat“ va-dovo aktorius Vic Morrow buvo pa-kiesta vaidinti šiai programai ru-šiamame filme. Jos tėvai dr. Anta-nas ir Liucija Marčiukaitė gyvena Gillespie, Ill. B. Marčiukaitė su garbės pažymėjimu yra baigusi Gil-espie augstesniąją mokyklą, studija-vusi Bostone, kurį laiką buvusi sena-toriaus P. Douglas sekretore Vašing-tone.

BALTIEČIŲ KONCERTAS Aus-tralijos sostinės Kanberos teatre įvyks rugsėjo 13 d. Programą atliks Kanberos lietuvių ir latvių chorai ir latvių tautinių šokių grupė.

KUN. MYKOLAS VAITKUS, Lie-tuvių Rašytojų Draugijos laureatas, paklaustas, kokias penkių lietuvių rašytojų knygas pasiūlytų, jeigu tek-tų važiuoti į negyvenamą salą, „Draugo“ kultūriniam priede atsakė: J. Aistio „Seserį buitį“, L. And-rijauskas poeziją, J. Gliados „Ora pro nobis“, V. Ramono „Kryžius“ ir A. Vaičiūnio „Pasakojimus“.

PREL. PR. JURO iniciatyva ir lė-šomis Putnam, Conn., įsteigtas Ame-rikos lietuvių kultūros archyvas „Al-ka“ savo patalpose yra suteikęs gana daug lietuviškų knygų, laikraščių ir žurnalų komplektų. Lituanistinė me-džiaga galės naudotis kiekvienas lie-tuvių kultūrininkas. Tvarkymo darbą, kuris tebėra nebaigtas, žiemos mėne-siais atliko iš Romos viešintis istori-ka kun. R. Krassauskas. „Alką“ ap-lankęs Lietuvos generalinis konsulas Niujorke Anicetas Šimutis archyvo eksponatus papildė lietuvių laikraš-čių ir žurnalų rinkiniais.

OKUPUOTOJI LIETUVOS. AN-TANINA LEIMONTAITE-ŠTE-PONAVICIENE, dramos aktorė, po ilgos ir sunkios ligos rugpjūčio 13 d. mirė Vilniuje. Vėlonė buvo gimusi 1906 m. Rygoje. Darbą Kauno dra-mos teatre pradėjo 1930 m., ji tęsė Šiauliuose, bet daugiausia dėmesio vėrtų vaidmenų sukūrė Vilniaus dra-mos teatre 1940-62 m. Pensininkės dienas skyrė meninio žodžio vaka-rams, populiario K. Donelaičio kū-rybą Maskvoje ir Leningrade, vili-niečiams surengė vieno žmogaus spek-taklį — J. Smulio „Pulkininko naš-lę“. Iki pat mirties stengėsi plėsti savo repertuarą naujais lietuvių ra-šytojų kūriniams. Mintiniai mokoje ne tik daug eilėraščių bei jų ciklų, bet išstas novelės ir prozos kūrinių iš-traukas.

„LITERATŪRA IR MENAS“ rug-pjūčio 16 d. laidojo paskelbę Niujor-ke gyvenančio Petro Tarulio (Juozo Petrėno) amerikietiška apysaką „Si-dabrinis lietus“, perspausta iš mūsų periodikos. P. Tarulį redakcija skai-tytojams pristato kaip „Keturių vė-jų“ atstovą. 1927 m. išleidus futu-ristinės beletristikos rinkinį „Mėly-nos kelnės“, 1948 m. — apsakymų rinkinį „Žirgeliai padėbesiais“ ir 1966 m. — romaną „Vilniaus rūbas“.

MOKSLO AKADEMIJOS lietuvių kalbos ir literatūros instituto tauto-sakininkai, vadovaujami N. Vėliaus, dvi savaites rinko tautosaką Mažeikių ir Skuodo rajonuose, talkina-mi universiteto studentų. Gausiausia ekspedicijos lobį sudarė apie 600 už-rašytų pasakojamųjų tautosakos kū-rinių — stebuklinių pasakų, mitolo-ginių sakmių, padavimų. Daugiausia įrašų paripino Juozas Tarvainis ir Barbara Petrušienė iš Sedos, Anta-nas Sleinsys iš Kruopio. Dainuojamo-ji tautosaka nėra tokia gausi, kaip Džukijoj, bet visdėlto Stefa Pladu-kienė iš Geldučių rinkėjams padai-navo apie 230 dainų. Kitų dainininkų repertuaras buvo gerokai mažes-nis — apie 50 dainų. Iš viso dainų surinkta apie 900, smulkiosios tau-tosakos (priežodžių, mišlių, gamtos garsų pamėgdžiojimų) — apie 700 vienetų. Šioje grupėje pirmavo Ro-zalija Perminienė iš Paparčių ir Ro-zalija Kreišmanienė iš Sarnėlių kaimų.

LIEUTUVIŲ GRAFIKAI Rostocke, R. Vokietijoje, surengtoje tarptauti-nėje parodoje atstovavo A. Skiruty-tės ir A. Ambraziūno darbai. A. Skiruty-tės raiznio reprodukcija buvo panaudota atviroko formos parodos bilietui. Paroda rengiama kas an-tri metai Baltijos kraštų „taikos savaitės“ proga.

VILNIAUS UNIVERSITETE pra-eitais mokslo metais paskaitas skai-tė prancūzų kalbos specialistas Mau-ricie Toussaint. Sorbonos universite-to auklėtinis ir narys, lietuvių kal-bininko prof. dr. J. G. Greimo mo-kynys. Pagrindinių dėmesį jis skyrė prancūzų filologijai, literatūros ir meno istorijos apžvalgai nuo rene-sanso iki dabartinių laikų, realizmo ir romantizmo problemom, analitinės neurolingvistikos teorijai, kurios pradininku yra laikomas jo buvęs mokytojas Gustave Guillaume. Svečias M. Toussaint taipgi lankė operos spektaklius, dailės parodas, koncer-tus paveikslų galerija paverstoj Vil-niaus katedroj. Didelį įspūdį jam pa-darė Vilniaus barokas, senųjų pa-statų stogai ir Vilniaus universite-tas.

ATSIMINIMŲ PLUOSTAS apie pirmąjį lietuvišką vaidinimą Palan-goje yra saugomas Vilniaus teatro ir muzikos muzėjuje. Gražina Aleksiėnė septyniadesimtmėčio proga „Tiesos“ rugpjūčio 8 d. laidojo paskelbė šio spektaklio jauniausio dalyvio S. Kuiz-jono pasakojimą: „Pirmiausia metėsi į akis gana augalotas, liesas, ilgais plaukais, didele barzda (su kuria, de-ja, prieš spektaklį jam teko atsai-sveikinti), labai rimtas pažūrėti studentas ir nors ir neagražulė, bet turinti savyje kažką patraukiančio žmo-gaus širdį moteris. Studento veide buvo žymus kažkoks nuovargis, o mo-teris, matyt, buvo tuom susirūpinusi ir klausinėjo studentą apie jo svei-ka-tą. Maniau, kad tai studento mo-tina ar vyresnioji sesuo. Bet pasiro-dė, kad tai būta Povilo Višinskio ir Gabrielės Petkevičaitės-Bitės. Čia pat buvo daktarai Janušis ir Zalneruky-nas, tuomet dar studentai A. Janu-laitis ir V. Mongirdas, Juškevičaitės ir Jakševičaitė (Venclauskienė). Lie-pojos gimnazistas Gabalis ir man jau anksčiau pažįstamas daktaras L. Vai-neikis. Pasirodė, kad vaidmenys vi-siems jau buvo paskirstyti. Vakuojan-tis liko tik piemenuko vaidmuo. G. Petkevičaitė paklausė, ar nesutikčiau au suavandinti piemenuką. Ka ji ga-lėjų atsisakyti. (...) Pagaliau vaid-menis išmokome. Atėjo ir seniai lau-klama paties spektaklio diena. Bet ir tą dieną nebuvoome įsitikinę, kad spektaklis tikrai galės įvykti, nes dar iš ryto pasklido gandas, jog pol

MANN MARTEL

REALTOR

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

BABY POINT — JANE \$4,900 imokėti, tik 8 metų senumo, mūrinis 6 kb. namas su privačiu įvažiavimu, moderni virtuvė ir vonia, 6% ilgalaikė skola, už mėnesio galima užimti.

WESTON — JANE, 5 kambarių atskiras mūrinis (bungalow) namas su garažu ir įvažiavimu, įrengtas rūšis. Prašoma kaina \$25,900. Imokėti apie \$4,000. Arti susisiekimo ir krautuvų.

RUSHOLME RD. — COLLEGE, \$10,000 imokėti, 12 didelių kambarių, atskiras mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Didelis sklypas, 3 virtuvės, 2 prausyklos. Geros pajamos.

PRINCE EDWARD Drive-Berry Rd. 4 butai po 2 miegamuosius: \$25,000 imokėti, 14 metų senumo, 4 garažai, vandens alyva šildymas. Pirmą skola tik 5% ir ilgai laikui.

WINDERMERE — BLOOR, \$8,000 imokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kambarių, 1-me augstė, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūšyje.

BLOOR — CLENDENAN, \$9,000 imokėti, 8 metų senumo duplexas su 3-jų kambarių butu rūšyje, abu butai po 2 miegamuosius, platūs įvažiavimai, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO.

\$15,000 imokėti, 6 butų apartamentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvų ir susisiekimo, viena atvira skola balansui. \$7,500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPEKSAS. Bloor - Indian Grove, \$7,000 imokėti, atskiras mūrinis, 10 kambarių per du augstus duplexas, vieta — dviejų automobilių šildomas vandeniu — alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinių. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479
P.S. Jeigu karta nerastumėte šiam skelbimui sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:	MOKA:
Pirm. 10-130 ir 430-7	už depozitus — 5¼%
Antr. 10-130	už šėrus — 5¼%
Treč. uždarytas	1968 m. išmokėta 5¼%
Ketv. 10-130 ir 430-7	už 2 metų terminuotus indėlius 6¼%
Penkt. 10-130 ir 430-8	
Sešt. 9-12	IMA:
Sekm. 930-1	už asmenines paskolas 7½%
	už mortgicijus 7½%

PILNA ČEKIŲ SISTEMA PADEDA NARIAMS ATLIKTI VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVĄ \$2,000 gyvybės drauda nemokamai

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

ISLINGTON — QUEENSWAY, gražus rūpių plytų 6 kambarių vienaugstis (bungalow). Pilnai įrengtas rūšis, puikus privatus įvažiavimas. Imokėti \$8,000 ir viena atvira skola išimokėjimui.

JANE — BLOOR, 7 gražūs kambariai per du augstus, atskiras, geras rūšis, vandeniui alyva šildomas, naujai išdekoruotas. Imokėti apie \$2-10,000, skola išimokėjimui per 10 metų.

RUSHOLME RD. — COLLEGE, netoli Prisiškėlimo parapijos, mūrinis, atskiras, 7 dideli kambariai per du augstus, moderni virtuvė ir 2 kambariai rūšyje. Namas naujai atremontuotas, galima tuojau užimti. Soninis įvažiavimas, garažas. Imokėti apie \$12,000.

ROYAL YORK — KINGSWAY, specialios statybos originalus dvibutis (duplex), 10 moderniai įrengtų kambarių, užbaigtas rūšis, sklypas 60 x 110. Imokėti apie \$20,000.

RONCESVALLES — GRENADE RD., mūrinis namas su krautuve, tinkamas betkokiam verslui, priedo 5 kambarių butas. Gera vieta prekybai, namas be skolų. Vertas dėmesio pirkiny. Imokėti apie \$15,000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

A. L. GARBENS

REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.
Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakaraš — HU. 9-1543

ARMADALE ST. \$31,500 prašoma kaina; apie \$10,000 viena ilgametė atvira skola; atskiras plytų namas, 6 kambarių, gerame stovyje, su dviem virtuvėmis ir prausykla, geras įvažiavimas iš priekio ir iš užpakalio (lame), geras rajonas, užbaigtas rūšis.

INDIAN GROVE, \$6,000 imokėti, viena atvira skola; 9 dideli kambariai, 2 prausyklos, 3 virtuvės, nauja šildymo sistema, garažas; dabartiniu metu nuomojamas visas namas, gana pigus.

INDIAN GROVE — BLOOR, 13 kambarių didelis gražus namas su dideliu sklypu arti Bloor ir Dominion krautuvės, 8% skola.

WESTONE, \$27,900 prašoma kaina, imokėti apie \$5,000, viena atvira skola su 8% balansui; vienaugstis (bungalow) su privačiu įvažiavimu ir garažu.

HUMBERSIDE AVE., \$29,900 prašoma kaina, imokėti apie \$7,000, balansui viena atvira skola; trijų augstų plytų namas, 3 virtuvės, geros pajamos, geram rajone.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

BLOOR — WILLARD, tik 6 namai į pietus nuo Bloor, 7 kambariai, 2 modernios virtuvės, prausyklos pirmame ir antrame augšte, privatus platūs įvažiavimai, gražus kiemas; namas gražiai išdekoruotas, nereikalingas jokio remonto.

RONCESVALLES — DUNDAS, mūro, 9 dideli kambariai per 3 augstus, modernios virtuvės, baigtas rūšis, 2 garažai. Skubiai parduodamas.

ETOBICOKE — KIPLING, gražioji vieta, prie gero susisiekimo, vieaugstis (bungalow); nereikalingas jokių remontų.

14 MYLIU UZ BARIE, prie gražaus miestelio, 60 akrų žemės su trobešiais. Prašo \$25,000.

Geri pirkiniai. Skubiai teiraukitės.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2106

Ateitininkų jaunučių vadovas Eugenijus Girdauskas stovykloje užsiėmimo metu

Jaunimas pradėjo, jaunimas užbaigė

Atkelta iš 1-mo psl.
gelikams 2 v.p.p. pamaldas Šv. Trejybės bažnyčioje laike kun. A. Žilinskas.

Oficialioji dalis

Gana punktualiai Lietuvių Dienų rengėjų komiteto pirm. A. Juozapavičius pradėjo iškilmingą aktą-koncertą Westdale Collegiate salėje. Nuaidėjus Kanados himno garsams, pirmininkas pasakė atidaromąją kalbą, pabrėždamas, kad ši diena yra kartu ir lietuvių protesto diena prieš Lietuvos okupaciją ir reikalavimą ją baigti. Tyla bei atsisojimas buvo pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę. Tuo metu aktorė D. Kudabaitė ekspresingai paskaitė Putino eilėraštį „Mirusiams“. Hamiltono burmistras Vic Copps lietuviškai kreipėsi, tardamas „ponios ir ponai“, kartu pastebėdamas, kad lietuvių Hamiltone esanti taip svarbi grupė, kad net burmistras turi kalbėti lietuviškai...

Jis linkėjo laisvės Lietuvai ir savo kalbą baigė žodžiais „God bless Lithuania“. Susirinkusius sveikino gen. konsulas J. Žmuidzinis ir PLB pirm. St. Barzdukas. Pastarasis pažymėjo, kad Kanados lietuvių yra gerai suorganizuavę, vieningi ir savo Lietuvių Dienomis gali būti pavyzdžiu kitų kraštų tautiečiams. Pagrindinę kalbą, užtrukusią 10 minučių, pasakė „NL“ red. dr. H. Nagys. Jautriu poetišku žodžiu jis priminė lietuviškąją šeimą kaip tvirtą pilį, į kurią atsiemia ir tautinis išsilikymas, ir laisvės kova. Pastaroji turinti būti globalinė — kovodami už kiekvieno žmogaus laisvę, kovojame ir už sąvają.

Žodį Lietuvai — jaunimo deklaraciją angliskai paskaitė D. Kudabaitė. Rezoliucijas pavertus Lietuvos reikalu perskaitė K. Baronas. Jos buvo priimtos plomju ir bus persiustos — Kanados min. pirm. P. E. Trudeau ir JT gen. sekr. U. Thant.

Koncertas

Oficialioji dalis užėmė tik apie pusvalandį ir neįprastoj šilimoj praukutojaujaujau gausių dalyvių nenuvargino. Jie entuziastingai sutiko koncerto programos atlikėjus, ypač Metropolitan operos sol. L. Sukytę, kuri Hamiltone pradėjo pirmuosius žingsnius muzikoje bei dainoje. Ir iš tikrųjų, klausytojų ji neapvydė. Su dideliu meniškumu subtilumu ji atliko bene 12 kūrinių — Mozarto, Tallat-Kelpšos, Gruodžio, Jakubėno, Karnavičiaus, Puccini, Gounod. Bandė publika išpolti daugiau, bet dusinantis karštis, matyt, nebeleido. Akompanavo Metropolitan operos muzikas Millard Altman.

Po pertraukos atskiroje programos dalyje pasirodė Hamiltono „Gyvataras“ ir Toronto „Birbynė“. Lyg ir įvadą jų pasirodymams sudarė V. Mačernio eilėraštis „Laukuose saulė dega“, kurį jautriai, su draminiu akcentu, paskaitė D. Kudabaitė. Gaila tik, kad jai nebuvo pastatyta mikrofonas — jos meniškumo skaitymo negalėjo girdėti didžioji klausytojų dalis. Po jos dirigentė D. Viskontienė su savo jaunimo chorą „Birbynė“ maloniai nuteikė klausytojus populiariomis liaudies dainomis. G. Breichmanienės vadovaujamas „Gyvataras“ džiugino visus la-

baik darniai atliekamais tautiniais šokiais. Dauguma jų buvo nauji, mūsų publikai mažai matyti. Jauni šokėjai ir šokėjos atliko juos grakščiai, suderintai, greitai tempu. Ritmingai pynėsi figūros viena po kitos, akordeono palydint jaunajam Deksnui. „Birbynei“ akompanavo J. Govečas. Užbaigė abi grupės — dainininkai ir šokėjai susijungė bendrai programai. (Žiurovams sunkino sekti jų gražų pasirodymą nebuvo smulkesnės programos; pranešėjo irgi nebuvo).

Užbaigos žodį tarė KLB pirm. dr. S. Čepas, kuris visiems išreiškė padėką už taip sėkmingai pavykusias Lietuvių Dienas. Pagaliau visų sugiedotas Lietuvos himnas užbaigė iškilmes. Sušilę žiurovai, kurių salėje buvo apie 1000, skirstėsi namo, o hamiltoniečiai, LD rengėjai, širdyje tarė: „Ačiū Dievui, kad pasibaigė“.

LD rengėjų komitetas Jaunimo Centre dar suruošė svečiams ir vietiniams darbuotojams priėmimą. Jo metu pirm. A. Juozapavičius rengėjų vardu padėkojo visiems už talką, o iškilniai viešniai sol. L. Sukytę įteikė dovaną — ornamentuotą albumą.

Penkioliktoji Lietuvių Diena jau praieityje, prasideda rūpesčiai šešioliktosios. K. M. G.

Proga pagerbti Lietuvos kankinius NEPASIKARTOS!

Mums tenka nepasikartojanti privilegija įamžinti Lietuvos vardą ir jos kankinių atminimą lietuviško koplyčia Šv. Petro bazilikoje, Romoje. Tapti šio darbo dalininku jau ne daug laiko beliko.

Kviečiame visus įamžinti savo ir savųjų vardus Lietuvos kankinių koplyčios kūrėjų eilėse.

Aukos siųsti:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND,
2701, W. 68th St. Chicago, Ill. 60629.

Ateitininkų žinios

Ateitininkų Federacijos vadovybė šiais metais jau penktą kartą susirenka posėdžio. Dviejų dienų posėdis įvyks rugsėjo 13-14 d.d. Dainavos stovykloje. Šis posėdis yra skiriamas praktiškai visos ateitininkijos reikalų ir problemų nagrinėjimui bei sprendimams. Bus valdybos narių ir sąjungų pirmininkų bei referentų pranešimai, 1970 m. kongreso programos svarstymas ir sekančių metų veiklos kalendoriaus sudarymas. Ateitininkų veikėjai yra prasmę raštu išreikšti savo sumanymus ir pageidavimus AF vadui arba generaliniams sekretoriui (dr. R. Kriaučiūnas, 1816 Tecumseh River Drive, Lansing, Michigan 48906) iki nurodytos posėdžio datos. JP

Skautų veikla

• Priimami vaikai į skautų draugovės: jaun. skautų-čių — 7 metų amžiaus, skautų-čių — 11 m. Informacija teikia „Satrijos“ ir „Rambyn“ turtininkai: ps. Dr. Gvidienė tel. AT 2-5995, ps. Dr. A. Dailydė tel. 766-4412.

• Septintojo Romuvos stovykloje skautų pastovyklė pažangumo, švarumo ir pavyzdinumo varžybas laimėjo „Gabijs“ tunto skautės iš Detroito. Viešnios čia parodė sektingą pavyzdį. Už tvarkingumą daugiausia taškų surinko Toronto „Mirgos“ dr. Pavyzdžiausia skautė išrinkta „Dainos“ dr. vės torontietė Eglė Jonaitė.

• Stovykloje jūrų skautų įžodį davė D. Torčilaitė, D. Imprasaitė, D. Zaldokaitė ir D. Tamašauskaitė. Vyresnių skautų įžodį davė sl. I. Stanionytė ir sl. I. Baltaduonytė; gintarių — vair. D. Žulytė, S. Augaitytė ir D. Kazlauskaitė. Sveikiname! C. S.

• Atlanto rajono skautų ir skautų stovykla „Trakai“, įsikūrusi prie gražaus ežerėlio Spencer, Mass., nuo širdiai sveikina lietuviškąją visuomenę šio savo gražaus sulėkimo progos pasidžiaugti gražiaja gamta, pabendrauti su savo vienamežiais ir pasiroditi ateitai geriau bei sėkmingiau tarnauti Dievui, Tėvynei ir artimui. Budime!

v.s. Petras Molis,
„Trakų“ stovyklos viršininkas
ps. Danutė Marcinkevičiūtė,
stovyklos sekretorė

SPORTAS

L. Seinytė Maskvoje profsąjungų plaukimo pirmenybėse laimėjo pirmą vietą. 200 m. krūtine ji nuplaukė per 2:39.4 sek. Tai kartų ir naujas Lietuvos rekordas.

Zalgirio vyrų aštuonvietė tose pačiose pirmenybėse taip pat laimėjo pirmą vietą. Jie dabar atstovaus Sov. Sąjungai Europos pirmenybėse.

Profsąjungų pirmenybėse pirmas vietas bokso varžybose laimėjo: Juozas Juocevičius vidutiniam svorėje ir Vytautas Bingelis pus sunkiam svorėje. A. Zura ir J. Kibbas laimėjo trečias vietas.

Kaune gyvenantis Vladimiras Dudas Kieve įvykusiose lengv. atletikos pirmenybėse pasiekė naują pasaulio rekordą. 3000 m. nuotoliu su klūtimis jis nubėgė per 8:22.2 sek. Senasis rekordas priklausė suomiui J. Kuha ir buvo 2 sek. mažesnis. Vilnietyje V. Burkauskaitė išvyko į Budapeštą, kur atstovaus Sov. Sąjungai Europos taurės varžybose. V. Burkauskaitės specialybė — plaukimas krūtine. Profsąjungų varžybose Maskvoje ji laimėjo trečią vietą.

SPORTAS VISUR

Pasaulio studentų šachmatų pirmenybės laimėjo Sov. Sąjunga, surinkusi 27 taškus. Antroje vietoje liko Jugoslavija su 21,5 taško ir trečioje — Bulgarija su 19,5 taško.

Londonė įvykusiose lengvosios atletikos pirmenybės prieauglio klases, 15 — 9 m. amžiaus, įvyks rugsėjo 13 d. Scarborough. Pirmenybės praves estai. Visi Aušros lengvaatlečiai, kurie norės dalyvauti, privalo lankyti treniruotes, kurios vyksta pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 7 v.v. Parkdale gimnazijos stadione.

Septintą kartą iš eilės Britų Kolumbijos parlamento rinkimus laimėjo premjero W. A. C. Benetto socialinio kredito partija. Nors daug kas tikėjosi stiprios NDP socialistų opozicijos, kreditistai savo atstovų skaičių parlamente padidino iki 39. Papildomas penkis vietas jiems užleido socialistai ir viena liberalai.

RYAN & ODETTE

LAI DOTUVIŲ NAMAI

Telefonas LE 2-5965

1498 DUNDAS ST. WEST, TORONTO, ONTARIO

• MODERNIAI ĮRENGTI • VESINIMO SISTEMA •

• RUPESTINGAS PATARNAVIMAS • PATOGI VIETA •

Lawrence G. Odette
Morley D. Hogle
Directors

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. & HI-FI STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS

532-7733

1613 Dundas St. W. Sav. R. Sasalilis

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
REALTOR
527 BLOOR ST. W.
532-4404

BABY POINT, apie \$8,000 imokėti, viena atvira skola 10 metų; 7 kambarių kvadratinio plano atskiras namas, vandeniui alyva šildomas; puiki vieta prie gero susisiekimo ir krautuvų.

INDIAN RD. — BLOOR, apie \$8,000 imokėti, 11 kambarių atskiras namas, 5 kamb. 1-me augstė; puiki nuomavimui vieta, arti požeminio traukinių stoties, virš \$3,000 metinių pajamų, savininkui butas.

BERESFORD — BLOOR, apie \$10,000 imokėti, 7 kambarių atskiras namas, gražus, didelis kiemas su vaismedžiais, minutė nuo Bloor gatvės. Viena atvira skola 10-čiai metų, 13 pirmų rankų, reikalingas mažo remonto viduje. Skubus pardavimas.

HIGH PARK, apie \$4,000 imokėti, tikras dvibutis — du butai po 5 kambarius, lieka viena skola.

BLOOR ST. WEST, maždaug \$10,000 imokėti, labai puikus 6 kambarių vienaugstis, didžiulis gražus sklypas su medžiais bei įvairiais brangiais krūmais, garažas su privačiu įvažiavimu, sumažinta kaina apie \$4,000 dėl greito pardavimo.

DEVYNIŲ BUTŲ APARTAMENTAS, \$30,000 imokėti, garažai su privačiu įvažiavimu, apie \$13,000 metinių pajamų, viena atvira skola, vakarų rajone.

RUNNYMEDE — BLOOR, 7 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, garažas su soniniu įvažiavimu, didelis sklypas, netoli Bloor, prašoma kaina \$33,900.

PR. KERBERIS NAMŲ TEL. LE 5-1584

2232 BLOOR ST. W. DARBO TEL. 767-5454

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

MOKA	IMA
5¼% už depozitus	7½% už asm. paskolas
5¼% už šėrus	7½% už mortgicijus
6¼% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5,000 ir MORTGICIJUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupu dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p. Išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (Išėpos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER
PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

BROCK — DUNDAS, \$3,500 imokėti, 2 miegamųjų vienaugstis (bungalow), atskiras, moderni virtuvė, nauja šildymo krosnis, po namu pilnas rūšis; didelis sklypas, prašoma \$17,900.

QUEEN — DOWLING, \$4,500 imokėti, plytinis 9 didelių kambarių namas, moderni virtuvė, šilto vandens šildymas, augstas rūšis, kuriame galima įrengti butą, keli namai nuo Queen gatvės.

QUEBEC — ANNETTE, \$10,000 imokėti, atskiras plytinis 9 šviesių kambarių namas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, garažas, vienas mortgicijus balansui.

BLOOR — WEST MALL, \$12,000 imokėti, vienaugstis (bungalow), plytinis, atskiras su pristatytu garažu, keturi miegamieji, viso 7 kambariai, alyva šildomas, kilimai, mortgicijus iš 8% iki 1987 m.

PARKSIDE DR. — PARKDALE RD., \$3,500 imokėti, plytinis 7 kambarių namas, 2 virtuvės, 2 prausyklos su šiek tiek baldų, vandens šildymas.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,
Tel. LE 4-8459

Turime krautuvų, namų vasarvietių, viešbutių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėmis sąlygomis paskolų — mortgicijų.

VYT. MORKIS, A. BLUDZIUS ALV. (MIELDAZUKĖ) VISTOSKI

OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.

NEMOKAMAS METINIS KROSNŲ IŠVALYMAS
24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba
DABAR PATS LAIKAS PAKESTI KUO ALYVOS BENDROVĖ
Biudžeto ir patarnavimo planai. Išimokėjimas 5-riems metams ir ilgiau
Tel. 362-5777.

JUO ILGIAU LAUKSITE, JUO ILGIAU REIKES KENTETI! KURIE IS TIKRUJU NENORITE KENTETI — JAUSITES GERIAU UZ KELIU MINUCIU — paėmę DIANA LASU tuojau geriau jausitės nuo didelio našumo, krūtinės skausmų, drebulio, slogos, sąnarių skausmų, gerklės skaudėjimo, užkimo, čiandėjimo, bėgančios nosies, astmos, bronchito. Taipgi lengviau galėsite kvėpuoti. Nieko nėra geresnio kaip DIANA DROPS, kurie greitai veikia. Tik \$2.00 už butelį.

GAUNAMI VAISTINĖS

ROXODIUM skystčiai įtrinti nuo artrito, reumatizmo, raumenų, nugaros skausmų, išijo, bursito, pečių ir rankos, alkūnių, riešo, skausmo pirštų sąnariuose, kojos skausmų, kelio, kulno, krūtinės skausmų, neuralgijos — galvos skausmų, skausmų apie ausis, veidą, sprandą, nuo susižidimo, įdrėkimų, išsiskimų, išsiplėtimų kojos vėnu. galvos nuteijimų, spūgu ant veido ar kūno. Pajusite rezultatus per kelias minutes. Roxodium nedėgina ir neerzina odos. Saugokite akis nuo šio vaisto. \$2.00 butelį.

GAUNAMI VAISTINĖS AR

Luscoe Products Limited
559 Bathurst St., Toronto 4, Ont. Canada

**BALIO MASKELIŪNO
DRAUDOS ĮSTAIGA**

Tel. 251-4864

Namų tel. 277-0814

VISŲ ROŠIŲ DRAUDA — LUA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

A. CIZIKAS

ALFA RADIO & TVPARDUODAM IR TAIŠOM TV IR RADIJO APARATUS • STATOM
IR TAIŠOM ANTENAS • DIDELIS PASIRINKIMAS LIETUVISKŲ
PLOKŠTELIŲ.

672 Lansdowne Ave.,

Tel. 531-6165

Dirbtuvė

NAUJAS SKYRIUS:

295 Roncesvalles Ave.,

Tel. 536-1373

Atidaryta: Kasdien 9—6 val.

Ket. ir penkt. 9—9 val.

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS!**Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir
S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU****BE MUITO DOVANOS:**

Ivairios sudėties maisto siuntiniai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos prietaisai, planai, foto aparatai, radijo prietaisai, transistoriniai radijo aparatai, laikrodis, kilimai, baldai, saldytuvai ir automobiliai.

Maisto siuntinių svoris neribotas.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.
- Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.
- Taip pat persiunčiame pinigų, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.
- Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.
- Taip pat persiunčiame pinigų, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

Savininkai A. ir S. KALUZA

**LIETUVIAI STALIAI
mloniai kviečia**aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti
su gaminių kokybe ir kainomis

2160 DUNDAS Street West • Tel. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. Striaupis

Res. tel. LE 6-5363

A & B TAILORS

Sav. A. B. Beresnevičius

343 Roncesvalles Ave.,

Toronto 3

(TARP GRANADIER RD. IR NEEPAWA AVE)

Tel. 531-1432

Vyru ir jaunimo moderni drabužių krau-

tuvė. Pasirinkimas įvairiausių m adų

drabužių.

(MOD CONSERVATIVE FORMAL)

780 Queen St. W.

prie Gore Vale

Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIOVestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Vienintelė Lietuviška Toronto PARKDALE GULF SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W. Tel. 535-9468. Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t.t. Automobilų vilkimas (towing). Autovežimų taisymas, elektrinis (Alen) Skop patikrinimas. Po darbo valandų skambinti tel. RO 6-8503.

Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (rugsėjo 1—7) atidaryta visa parą — 24 valandas.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai | Europą

Pagrindinė įstaiga: 670 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036.

Hamiltono skyrius:

293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Cia gaustė tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis;

didelis pasirinkimas skarelų, megztinių ir kitų dalykų,

kurios gavė giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

DARČIŲ TO EUROPE

BLUMING AND HEATING

J. LISIAUSKAS, valdžios pripažinti

plombieris, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

143 Westminster Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136 Tel. LE 2-5191

A.P. GARAGE

A. PASKEVICIUS

laikiniai persikėlė į

2264 DUNDAS St. W.

LE. 5-9130

(International Auto Body)

Towers — Loblaw's kiemas

Įvažiavimas tiesiai iš

Dundas gatvės.

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS

BALDAI IR KT.

Vežamas turas pilnai apdraustas

Skambinti tel. LE 4-1403

30 Dawson St., Toronto, Ont.

Visų rūšių automobilių išorės

(body) taisymas, mechaniniai

darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvius atnauja Jonas Jurenas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

SKAITYTOJAI PASISAKO**NESUSIGAUDYMAS VATICANE**

Romoje leidžiama italų kalba „El-

ta“ kritikuojama naująjį liturginį kalen-

dorių. Tame kalendoriuje šv. Kazi-

mieras priskirtas Lenkijai, nors 1958

m. Vatikano pašto ženkle šv. Kazimie-

ras nurodytas Lietuvos globėjus. Šalia

šv. Kazimiero ir šv. Juozapas atsidū-

rė Rusijoje. Žiūrėdami į šiuos naujus

paskirstymus, mes, lietuviai, tegalime

tik pasakyti, kad rusai išstrėmė šim-

tus tūkstančių mūsų tautiečių į vergų

stovyklas Sibire, o Vatikanas „išstrė-

mė“ į svetimus kraštus mūsų šven-

tuosius. Kažin kas sekantis bus atim-

tas iš mūsų tautos, nes po šventųjų

išstrėmimo jau, atrodo, iš tikrųjų ne-

bėra ko daugiau ir beaimi.

Jeigu šią dieną, stebėdami Vatikano

ėjimus, kartas nuo karto pastebime

iš šalies nesuprantamas apraškas, tai

jau tikiam aiskiam dalykui kaip šv.

Kazimierui, paties Vatikano pripažin-

to Lietuvos globėjo, perkėlimas ka-

lendoriuje į Lenkiją, rodo paprastą

nesusigaudymą eiliniuose dalykuose

arba, kaip Belgijos kardinolas Sue-

nens neseniai pareiškė, pasimetimą

sustingusiam biurokratizme.

Šia proga prisimintina ir kita se-

niai bėstanti skriauda lietuvių tau-

tai. Viena ar kita proga ir iš Vatikano

pasigirsta balsų, kad Lietuva yra

katalikybės avanpostas Europos šiau-

rėje, giliai religingas ir katalikiškas

kraštas, Marijos žemė ir t. t. Tačiau

ligi šio laiko Lietuva neturi savo kar-

dinolo. Kodėl? Ar todėl, kad yra pa-

vergta? Ar už tai, kad neturi didelės

armijos? Ar už tai, kad neskaiciuojama

dešimtimis milijonų? Ir vienas, ir

kitas klausimas atpuola pažvelgus į

tikrovę. Stebinti italų pacioje Ilijo-

je ir jų mase tremtyje, atvirai galima

pasakyti, kad jie yra ne tiek nereli-

gingesni už lietuvius, o tuo tarpu šian-

dien yra apie 40 italų kardinolų. Ma-

tome, kad ir mažesni katalikų skai-

čiumi kraštai ir net labai jauni, paly-

ginus su lietuviu, šandien turi savo

kardinolus. Vienuose iš jų kraštų ka-

talių skaičius neviršija lietuvių skai-

čiaus, o kitur tėra nežymų persvara.

Tie kraštai turi savo kardinolus, o

tuo tarpu lietuvių — ne.

Kodėl lietuvių, sena katalikiška

tauta, šiuo atžvilgiu išskiriama iš ki-

tų tarpo? Gal mes neturime dvasi-

kų, vertyb kardinolo garbės. Jų buvo

praitytie, yra ir dabar. Mano giliu įsi-

tikinimu, a. a. arkiv. T. Matulionis,

išskentęs dvigubą tremtį, kalėjimus,

kankinimus, tikrai buvo nemažiau

vertas kardinolo vardo už tą, kuris

visą amžių praleidžia dirbdamas ad-

ministracijai darba Vatikane. Kuo

daugiau italų tauta nusipelnusi ka-

talių, kad šandien kardinolus

skaiciuoja dešimtimis, o už katalik-

bės tiek nukentėjusių ir šandien kry-

žiuojama lietuvių tauta neturi nė vie-

no? Šių dalykų aš, kaip pasaulietis,

suprasti nemoku. Atrodo, kad ir šie

dalykai matuojami ne tautos apsi-

sprendimu, o grynai milijoniniais

skaičiais ar tam tikrais geografinės

padėties matais: prie centro žmonės

šventesni, o toliau — ne, nors lietu-

viška liaudies išmintis sako: „arti baž-

nyčia, toli Dievas“.

Ivykdytos šventųjų deportacijos iš

Lietuvos ir lietuvių kardinolui klau-

sim akivaizdoje taip ir lieka nykus

vaizdas prieš akis: mes esame skria-

džiami ne tik gruboniškių kaimynų,

terojami nuožmūs ateizmai, bet ir

nesulaukiame lygių teisių net ir iš

ten, iš kur tikrai, atrodo, nuoskau-

neturėtų ateiti. B. Zumeris

ISPŪSTI RASYMAI

Papartis „T2“ nr. 30 kalba apie di-

džiąją statybą jaunimą. Papartis

Niagaros pusiasalyje gyvena jau il-

gus metus. Jis turėtų žinoti, kad šia-

me pusiasalyje buvo teikiama didžio-

ji statyba — jaunimas per dvidešimt

metų, tik žymiai vėliau buvo stato-

mos koplyčios ir paminklai. Tėvų

pranciškonų dėka buvo suorganizuoti

chorai — didžiųjų ir mažųjų, veikė

tautinių šokių grupės, vadovaujamos

p. Ulbinienės, p. Jakubonio, J. ir S.

Zubrickienės, dramos rateliai; daug

kartų labai gražiai pasirodė tautų

festivaluose, buvo surengtas didin-

gas jaunimo kongresas. Skautų „Zal-

giris“ vietininkija, vadovaujama

energingų vadų, kaip P. Balso, M.

Gverdienės, B. Simonaičio, klestėjo

veikla ir skaičiumi. Savo laiku buvo

net trys šeštadieninės mokyklos Ni-

agaros pusiasalyje. Tėvai pranciško-

nai, gyvendami gana sunkiose sąly-

gose, nenulstamai darbovosi, rūpi-

nosi jaunimui. Buvo ruošiamos šven-

tės, konkursai su stambiomis premi-

jomis, pramogos, kalėdinės eglutės

su gausiomis dovanomis. Netgi tauti-

niai drabužiai buvo nupirkti. Vargu

ar kur kitur tokias sąlygas turėjo,

taip gražiai žydėjo jaunimas. Stov-

vyklose, tiek skautų Romuvoje, tiek

Tėvų pranciškonų Wasagoje, pasta-

tyti nameliai, kurie pareikalavo daug

lėšų. Džiaugėsi visi tėvai gražių ir

gyvų vaikų. Tik staiga viskas pa-

sikeitė, lyg juodas debesėlis apga-

ubė Niagaros pusiasalį. Papartis, su-

renęs sėkmingas Jounes ir gaves

nemažai pelno, padūdo ir susirūpino

jaunimui. Kas tą jaunimo veiklą su-

grovė? Jau aštuntas mėnuo kaip

pliekia ilgiausius straipsnius spaudū-

re. Ta praigalinga kritika, nuolatinis

plūdimas kunigo, gyrimasis studentų

organizavimu, liuanistiniais kursais,

stebuklingu šeštadieninės mokyklos

užbaigimu, yra išpūsti dalykai. Kas

buvo per daugelį metų statyta, Pa-

partis vienu mostelėjimu nušlavė.

Nulūžęs tėvas

STOVYKLA PRO SENŲŲ AKINIUS

Sugrįžus iš Elmwood ateitininkų

stovyklos, vėta pasidalinti išpūdziais

ir su tais, kurie ten nebuvo, bet gal

nuvažiuos ateityje.

Kaikurie iš pareigūnų, ypač vado-

vėse, galbūt daugiau pavargo nei pa-

siję, bet joms bent iš dalies atly-

gino už vargą linksmi stovyklautojų

veidai ir pašaliečių teigiamai įvertin-

tos iškilnių programos.

Skundžiasi jaunimas, kad spaudio

nėra patarimų, artėjant stovyklavi-

mo sezonui, tik po to jų apstėiai du-

dama. Galbūt reikėtų šiaip išsiaiškin-

ti: vyresniems nesunku prisiminti

kas nutarta daryti sekancią vasarą,

bet jauniems „išgaruoja“ tie patari-

mai labai greitai.

Siemet, galia, neapsiejęme be ne-

laimės. Vis dėlto niekas negalėtų

skustis, kad sužeistieji (kurie sugri-

žo stovyklon) ar šiaip susirgusieji

nebuvo prižiūrimi. Kaikuriuos moti-

nos dar įsitikinusias, kad vis tiek

kas kitas negali geriau vaikų apū-

pinti, kaip jos pačios. Reikėtų tuo su-

abejoti. Kartais, gyvendami ir su tė-

vais, vaikais susieidžia ar šiaip su-

serga, bet tada nealiarmuojama. Ne-

laimel, ištikus, įsiekome kalitinkui,

o jei laimė — sakome tai likimo do-

vana. Stovyklavimui net ir perso-

nalo nariai kartais susloguoja, tad

ir vaikams natūralu susirgti. Galbūt

daugiausia suserga nuo prispikrų

„priedų“ krautuveje. Neduoikte per-

daug pinigų — tada suvalgys viską,

kas paduota ant stalo.

Patirta, kad griežti vadovai jauni-

mū nevisada patinka. Tie patys ne-

klauzdos dažnai būna ir jaunųjų

mergaizių „žavėtojai“, o rytai

mėgsta nusimulioti bent pusvalan-

dį miego. Visa tai apunkina vadovy-

bė. Kita dal

TORONTONT

Sv. Jono Kr. par. žinios

— Springhurst, Gerojo Ganytojo stovyklavietėje, pamaldos šį sekmadienį bus įprasta tvarka: 10 ir 11 v. — Šis penktadienis — rugsėjo mėnesio pirmasis. Pamaldos vakare 7.30 v. — Maldininkų kelionė į Midlandą — sekmadienį, rugsėjo 14. Norintieji vykti autobusu prašomi užsiregistruoti klebonijoje. — Praėjusį šeštadienį Gerojo Ganytojo stovyklavietėje baigėsi šios vasaros stovyklos. — Sv. Mišios par. bažnyčioje šį sekmadienį — 10 v. už a.a. Juozą Stankų, Springhurst 11 v. — Dobilų šeimos intencija.

Prisikėlimo par. žinios

— Mirus sesutei a.a. U. Mikevičiūtei, T. Galinienei ir P. Poškuvienė nuosirdžiai užjaučiame. — Šį sekmadienį, 11.15 v. Mišios už a.a. Kaz. Juodviršį jo 6-ųjų mirties metinių proga; užprašė p. Juodviršienė. Rugs. 8 d., pirmadienį, 7.30 v. — už a.a. J. Akstiną, jo 5-ųjų mirties metinių proga; užpr. p. Tamulioniai. — Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Mišios — 8 v. r. ir 7.30 v.v. Išpažintys — pusvalandį prieš Mišias. Ligoniai sakramentais aprūpinami iš anksto susitarus. — Šį sekmadienį — mėnesinė rinkliava par. skoloms sumąžinti. — Trečtininkų susirinkimas — šį sekmadienį po paskutinį Mišių. Mišios kongregacijos int. — 9 v. — Parapijoje lankėsi mons. K. Dobrovolskis iš Romos, kun. Liubinskas iš Erie, Pa., ir Tėv. Augustinas Simanavičius, OFM, iš Kennenbunkport, Me. — Šį savaitgalį Tėv. Placidus išvyksta į Niujorką dalyvauti liet. pranciškonų vadovybės posėdyje. — Nori Midlandan rugsėjo 14 d. vykti autobusu prašomi nedelsiant registruotis parapijos raštinėje. — Mokslo pradžia šeštadieninėje mokykloje — rugsėjo 13 d. Lituanistinis seminaras prasidės rugsėjo antrosios pusės. Pamokos vyks Prisikėlimo par. namuose. — Susitukė Fulton A. Rorgeron ir Dalia Jaškevičiūtė.

— “Parama”, kredito kooperatyvas, pradėdamas rugsėjo mėnesio, atidarytas ir šeštadieniais nuo 9 v. ryto iki 1 v. p.p.

Tautinių grupių spektaklis. Kanados parodos amfiteatre rugpj. 30, 31 ir rugsėjo 1 įvyko tradicinis tautinių grupių spektaklis — “Nationbuilders ‘69”. Jį stebėjo tūkstančiai žiūrovų, sveikino augstą valdžios pareigūnų ir aprašė Toronto dienraščiai. Šių metų spektaklio tema — menulis, o scenos dekoracijų — erdvė, žemė, mėnulis ir paslaptingos šviesos. Rugsėjo 31 d. programa pradėjo škotų orkestras ir šokėjai iškilmingu paradu. Toliau pasirodė “Moon Maidens”, esčių gimnastų grupė “Kalev”. Jų grupėje buvo 80 dalyvių, kuriuos puikiai atliko ritminiai šokių visų tautų laudies motyvais. Indėnų ritualinis šokis “Mėnulio legenda” buvo ilgiausia programa. Po jų sekė: lenkai, japonai, bulgarai, graikai, kvebekiečių oktetas “Minority”, ukrainiečiai, kiniečiai, filipiniečiai. Žiūrovams geriausiai patiko estaičių “Kalev”, pirmą kartą pasirodęs bulgarų ansamblis “Lesa” iš JAV, profesionaliai šokėjai ir dainininkai “Kubanes kazokai”, ukrainiečiai “Kalyna” ir pabaigę pasirodęs kelių tautų jaunimo choras. Tik trankūs slavų šokiai nesiderino su programos tema. Spektaklio vedėju buvo L. Kosar, o programos nepamainoma muzikinė palyda — E. McLintock 60 asmenų orkestras. Lietuvių žiūrovai norėjo pamatyti ir saviškius tame spalvingame tautinio meno spektaklyje, bet šį kartą jie nedalyvavo. B.

— “The Globe a Mail” meno kritikas John Kraglund rugsėjo 1 d. laidoje parąšė platų vertinimą tautinių grupių spektaklio “Nationbuilders ‘69” Kanados parodoje. Pasak jo, visa programa buvo mišrainė — “mixed bag”. Esą buvo puikių momentų, bet dar daugiau — apviliantčių. Šalia profesionalio lygio grupių netrūkę mėgėjiški, kurių pasirodymą menkinęs nepaauštas orkestras. Taipgi vietomis kenkė netinkamas garsiaakabio nustatymas. Esą daugiausia nuo netinkamos orkestro palydos nukentėjo lenkai, graikai, filipiniečiai. Nevisi laikėsi bendrosios mėnulio temos; pvz. esčių “Kalev” grupės tema esą priminė daugiau sauleitę nei mėnulį. Programai pagerinti, pasak J. Kraglundo, esą reikėtų: geriau pasirodusio orkestro, spausdintų programų ir malonesnio pranešėjo.

O. Adomavičiūnė vasaros atostogas praleido Vakarų Indijoje — Jamaikos saloje.

Fleet Electric Co. Ltd. ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus
923-7194. Sav. A. Čeponis

Parduodamas ĮVAIRIAUS KIEKIAIS SIŲ METŲ SVIEŽIAS nepasterizuotas medus
KORIAIS AR INDOUSE. Skambinti tel. 534-0563
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

City Driving School
Pripažinta Ontario Safety Lygos. Baigę šią mokyklą gauna pigesnę autovežimio draudą. Nemo kami nurodymai klaseje ar namuose turintys laikinai leidimus. Mokome vairuoti standartinius ir automatinis automobilis. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytose HO 6-1331

Dr. Br. Radzivas Niujorke buvo vienas pirmųjų “TZ” rėmėjų steigimosi metais. Gydytojų suvažiavimo proga, lydimas savo bičiuliu Pr. Alšeno, aplankė “T. Z.” redakciją, atnaujino prenumeratą ir nusipirkė leidinį “Lithuanians in Canada”. Jis yra išrinktas į Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos valdybą sekretoriumi-izdininku. Be to, jis aktyviai dalyvauja visoje jo eilėje lietuvių organizacijų.

UŽSAKYKITE TIK PER DOMESTIC FUEL OIL CO. LTD.
NAMAMS ŠILDYTI ALYVĄ
C. (Chuck) ROE tel. įstg. 255-3900 Atst. St. Prakapas Sales Manager. namų 741-9065 tel. 767-9088
Nemokamas krosnių išvalymas.
Greitas, sąžiningas patarnavimas dieną ir naktį.

BARONESSA BEAUTY SALON
2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252
(kampus Bloor-Durie gatvių). Sav. Alė Kerberienė

Z. SMOLSKYTĖ-ORENTIENĖ DUODA

BALETO

PAMOKAS

Darbas pradėdamas rugsėjo 22 dieną — Boris Volkoff School of Dance patalpose, 822 Yonge St., Toronto, Ont.
Įėjimas iš 3 Cumberland St.

Norintieji šią studijų lankyti prašomi registruotis kiekvieną dieną, pradedant rugsėjo 22 nuo 5 iki 6 val. vakaro.

Telefonas informacijai 762-5594
nuo 10 val. ryto iki 3 v.p.p., vakare nuo 8—11 v.

KANADOS ĮVYKIAI

PADEGĖ AMBASADOS RŪMUS

Kanados ambasada Austrijos sostinėje Vienoje Molotovo kokteiliais padegė vengrų kilmės Kanados pilietis Colman Losonczy. Gaisro metu žuvo du austriai ambasados pareigūnai, 23 buvo sužeisti. Imigracijos ministerijos duomenimis, C. Losonczy Kanadon imigravo 1951 m., pilietybę gavo 1957 m. Galimas dalykas, Montrealyje jis užmezgė ryšius su separatistais, nes buvo rastas Kanados vyriausybei skirtas laiškas, angliškąją Kanadą vadinaš tironija, linksniuojąs Kvebeko separatistų mėgstamus šūkius prancūzų kalba. C. Losonczy 1967 m. buvo nuvykęs Austrijon ir bandė atsisakyti Kanados pilietybės. Žaip neturintį darbo ir pajamų, policija jį grąžino Kanadon. Montrealyje jis buvo suimtas su kitais separatistais 1968 m. Sv. Jono Kr. dieną įvykusiose demonstracijose prieš naująjį premjerą P. E. Trudeau, bet teismo buvo išteisintas ir vėl išvyko Austrijon. Padegęs Kanados ambasada Vienoje, jis pats prisistatė policijai ne tik neapgailestaudamas įvykdyto nusikaltimo, bet dargi galėdamasis, kad Kanadai per mažai buvę padaryta žalos. Akla neapykantą Kanadai liudija, kad C. Losonczy yra psichinis ligonis. Kadangi šioje nelaimėje buvo sužeistas tik vienas kanadietis, o visi nukentėjusieji buvo austrai, užsienio reikalų ministeris M. Sharp pareiškė nereikalaujantis perduoti nusikaltėlių Kanadai. Jis teis Austrijos teismas. Gaisras visiška sunaikino prekybos reikalams skirtą ambasados dalį. Mažiau nukentėjo užsienio reikalų ambasados skyrius, kuriam ambasadorius J. McCordick tikisi galėsiantis tęsti darbą.

Premjero P. E. Trudeau propaguojamas diplomatinių ryšių užmezgimas su komunistine Kinija susidūrė su nenumatytais sunkumais. Stockholme vedamos derybose kiniečiai reikalauja, kad Kanados vyriausybė ne tik nutrauktų diplomatinius santykius su Formoza, bet šią salą pripažintų oficialia Kinijos teritorija. Kinija taipgi nori iš anksto gauti pažadą, kad Kanada remis jos įstojimą į Jungtines Tautas. Tokių reikalavimų Pekingas netaisė nei Londonui, nei Paryžiui, kai buvo vedamos derybos su Britanija ir Prancūzija. Tai yra savotiškas Kanados pažeminimas. Susidaro išpūdis, jog malonę daro ne Kanada, pasiūlius diplomatinius ryšius, o Kinija Kanadai, sutikdama priimti pasiūlymą.

Nauja įtampa tarp Otavos ir Kvebeko žada šios provincijos švietimo ministerio J. G. Cardinal įsakymas sekančiais mokslo metais prie visų mokyklų išskelti provincijos vėliavą stiebo viršūnėje, o po ja, jeigu norima, pakabinti Kanados vėliavą. Pagal Otavos protokolą, stiebo viršūnė priklauso valstybinei Kanados vėliavai. J. G. Cardinal lig šiol nėra davęs atsakymo.

PRISTATOME
JUOŽĄ GRYBĄ,
lietuvių, mūsų atstovą
LAKE SIMCOE ir
GEORGIAN BAY apylinkėse

Informaciją apie vasarnamius, ūkius, slidinėjimo vietas ir kitas užmiesčių nuosavybes prašome teirautis pas
JUOŽĄ GRYBĄ mūsų tiesiogine Toronto telefono linija 364-6625.

YOUTH CRAFT GARMENT CO. Ltd.

moteriškų apsiaustų ir eilučių

lietuvių savininko

siuvykla

366 ADELAIDE ST. W. Tel. 364-5257 arba 364-5258

Lietuviams duodama didelė nuolaida

Toronto Maironio šeštadieninė mokykla mokslo metus pradės šeštadienį, rugsėjo 13 d., 9 v.r., pernykščiose Sv. Cecilijos mokyklos patalpose (Evelyn ir Annette gatvių sankryža). Mokiniai bus paleisti namo 11 v. Kitais šeštadieniais pamokos — nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p. Į mokyklą priimami vaikai nuo 4 metų amžiaus. Tėvai ypač skatinami tokio amžiaus vaikus pradėti leisti į mokyklą. Kaip pernai, taip ir šiemet bus 4 metų amžiaus vaikų darželio klasė ir 5 metų parengiamasis skyrius. Taip pat bus registruojami vaikai į pirmąjį skyrių.

Pernai lankę mokyklą mokiniai renkas į savo senas buvusias klases, naujieji bus registruojami I-jo augšto koridoriuje. Kad darbas vyktų tvarkingai, tėvai maloniai prašomi jau pirmąjį šeštadienį visus vaikus atsiųsti į mokyklą. Vedėjas

Kelionė į Midlando kankinių šventove bus rugsėjo 14, sekmadienį. Specialios Mišios lietuviams su lietuvišku pamoklu — 2 v. p.p. bažnyčioje. Išpažintų bus klausoma prieš ir per Mišias. Jei bus pakankamas skaičius norinčių vykti autobusu, jis bus pasamdytas. Kaina — \$4, o jauniui — \$2. Prašome registruotis parapijų raštinėse.

T. Placidus, Kat. Fed. pirm.

Toronto medžiojuo ir žūklautojų klubas “Taurus” spalio 6-7 d. ruošia savo ūkyje didelę iškylą su šaudymu ir žūklavimu rungtynėmis. Už geriausią šaudymą ir didžiausią pagautą žuvį skiriamos vertingos premijos. Naujas klubo pastatas būstinė jau baigta ir vietos yra pakankamai ne tik apsigalinti, bet ir pernaktoti, jeigu atsisvėsite savo patalynes. Kas nori praleisti savaitgalį gražioje Kanados šaurėje ir išmėginti laimę žuvingame ežere, geresnės vietovės nerastas. Tinka ir jaunimui, ir suaugusiems. Laivelius galima nuvesti prie pat būstinės. Klubas kviečia narius ir visus lietuvius dalyvauti varžybose ir apžiūrėti, kas dar nebuvo, klubo ūki. Varžybos prasidėda spalio 6 d. iš ryto ir baigiasi 7 d. Norintieji gauti daugiau informacijų tesikreipia į klubo sekretorių K. Budrevičių tel. 535-9570 po 6 v.v. arba į klubo ūkio vedėją p. Tamošiūtį. Laukiame visų klubo ūkyje. Valdyba

A. A. Antanas Margis, apie kurio mirtį ir laidojutes rašėm “T. Z.” 35 nr., savo testamentu dalį palikimo paskyrė visuomeniniams reikalams, jų tarpe ir “T. Ziburiams” \$70. Savaikščio leidėja nuosirdžiai dėkoja p. Margiškai, kuri tą palikimą auką jau įteikė. Šis velionies mostas rodo jo rūpinimąsi lietuviška spauda. Puse savo amžiaus jis išgyveno išeivijoje ir visą laiką talkino lietuvių spaudai savo parama. Nuo pat “TZ” įsisteigimo jis buvo jų skaitytas ir rėmėjas.

Kun. V. Martinkus, BALFo pirmininkas ir Providence, R.I., lietuvių parapijos klebonas, dalyvavo Kanados Lietuvių Dienoje Hamiltone ir ta proga aplankė savo bičiulius Toronto. Būdamas “TZ” redakcijoj, jis paimformavo apie BALFo veiklą J. A. V-se ir išreiškė pageidavimą, kad Kanados lietuvių glaudžiau bendradarbiautų su BALFo ir rodytų daugiau iniciatyvos šalpos darbe. Esą reikia lietuvių šalpa labiau centralizuoti, kad tuo būdu būtų išvengta neracionalaus šalpos paskirstymo ir net išnaudojimo iš nesąžiningų asmenų pusės. BALFo centras esą turi paruošti personalą, reikalingą vedėją ir kartoteką, kuri padeda kontroliuoti šalpa.

Elena Pikelienė, A. Laurinaičio sesuo, iš Raseinių nuo liepos 1 d. vieši Toronto ir ruošiasi aplankyti savo gimines JAV-se. Jos vanka galioja 6 mėnesiams.

ĮVAIRIOSE LIGONINĖSE atliekama praktika ir baigęs ligonių priežiūros bei praktiškos medicinos kursą B. NAUJALIS vėl reguliariai priima pacientus SVEIKATOS KLINIKOJE, 460 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONT. Priėmimo valandos nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakaro, susitarus telefonu LE 8-8008.

DR. J. URBAITIS sugrįžta iš atostogų ir kabinetą atidaro rugsėjo 9 d.

PARDUODAMAS APYSENIS NĖMAS ant labai gražaus sklypo, 50 pėdų pločio, gerame rajone, New Toronto prie Good Year fabriko. Rašyti: J. Staškus, 79 Front St., Sudbury, Ont.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS ir virtuvė vienam asmeniui II augšte arti Prisikėlimo bažnyčios. Skambinti tel. 535-8798.

NEBRANGUS ORKESTRAS (trijų asmenų) šeimyniniams rengimams ir keturių asmenų įvairiems rengimams.
Tel. 767-7084, A. Zaremba.

FOTOGRAFUOJU KRIKŠTINYN VESTUVES ir einu fotografuoti į namus. Skambinti po 6 val. B. Tarydūtį, tel. 536-7798.

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS.
TEL. 535-4724.

MONTREALQUE

Aušros Vartų par. žinios

— Ruošiasi tuoktis Alvira J. Gu-daitė su Sean O'Rourke Gahan.
— Rugsėjo 5 yra pirmasis mėnesio penktadienis, skiriamas Sv. Jėzaus Sirdies garbei. Šventoji valanda — 6.30 v.v. ir Mišios — 7.30 v.v.
— Rugsėjo 8 d. Tautos šventė; bus specialios pamaldos 7.30 v.v.
— Rugsėjo 13 d. 9 val. prasidėda šeštadieninės mokyklos ir kursai. Visi renkas 301 Blvd. Maisonneuve East.

Šeštadieninei mokyklai patalpų parūpinimas prie gero susisiekimo įgalins daugiau tėvų leisti savo vaikus į lietuvišką mokyklą. Iš bet kurios miesto dalies įsėdė į požeminį traukinį atsisite centrinėje Berri — De-montmagny stotyje. Čia išlipę rasite ir mokyklą. Todėl tikime, kad šį naują galimybę pa-

TORONTO, ONT.

Yra kuo susirūpinti. Toronto burmistras W. Dennison, kalbėdamas tautinių grupių spektakly “Nationbuilder ‘69”, tarp kitko pareiškė, kad 1972 m. Toronte įvyks tarptautinis tautybių festivalis. Laikas susirūpinti lietuvių dalyvavimu. Siemiet lietuvių Kanados parodos “Nation-builders ‘69” spektaklyje nedalyvavo, nors Toronte yra ir šokėjų, ir dainininkų. Ar nebus panaši padėtis ir 1972 m.? Nei “Varpo”, nei šokėjų grupės veiklos jau kuris laikas nebegirdėti. Reikėtų susirūpinti meninių vietų atgaivinimu bei sustiprinimu.

L. Svėgzdaitė, KLB Toronto apylinkės pirmininkė, praėjusį pavasarį Toronto un-te baigusi humanitarinius mokslus bakalauro laipsniu, pradėjo studijuoti teisę Osgood Hall.

Lietuvių tautodailės ekspozitai, surinkti Toronte ir kitose Ontario vietovėse, yra tvarkomi ir paruošiami Kanados valstybiniam muzėjui. Dar nesukubė atvežti ekspozitų prašomi juos įteikti A. Seškuvienėi, 18 Grenview Blvd. N. arba palikti Prisikėlimo par. raštinėje.

Br. Marijošius su Ponia, ištisą mėnesį viešėje okupuotoje Lietuvoje, grįžo į Torontą. Taipgi grįžo Br. Prackapienė iš Suvalkų trikampio, kur viešėjo savo gimtinėje 6 savaites ir turėjo progos aplankyti Vilnių bei kitas vietas.

Inž. A. Ketvirtis, “Fenco” firmos vyriausiasis elektros inžinierius ir firmos inžinerijos reikalų vedėjas, rugsėjo 6 d. išskrenda Italijon į Veneciją dalyvauti tarptautinėje apšvietimo konferencijoje kaip Kanados atstovas. Vėliau jis vyks į Daniją parabolinių medžiagų kelių statybai reikalais. Be to, firmos reikalais jis lankysis ir Britanijoje.

Lenkų kardinolas Karolis Wojtyla, reziduojąs Krokuvoje, atvyko Kanadon. Jį pakvietė lenkų bendruomenės kongresas savo veiklos 25 metų sukakties proga. Kardinolas lankys didžiąsias lenkų gyvenvietes — Montrealį, Otavą, Kalgari, Edmontoną, Winnipegą, Torontą, St. Catharines, Hamiltoną, Londoną, Buffalo. Numatyti priėmimai pas augštuosius Kanados dvasininkus, burmistrus. Lenkų kolonijos vidur rengia labai iškilmingus priėmimus, pamaldas, paradus. Toronte numatytos pamaldos parodos aikštės kolizėjaus pastate. Kardinolas atskrido į Montrealį rugsėjo 29 d., lydimas vyskupo S. Wesley, kapeliono kun. F. Macharski ir sekretoriaus kun. S. Dziwisz. Montrealy kardinolas buvo iškilmingai sutikaptas ir laikomas vietos arkivyskupo svečiu.

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

TELEFONAS 727-3120

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA

6695-35th Avenue, Rosemount, Montreal, 409, P.Q.

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A.C.S.C.I.B. 727-3120

ARVYDAS RUDZEVICIUS, A.I.B. NAMŲ: 271-5758

“LITAS” ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

DUODA PASKOLAS:	MOKA UŽ:
Asmeninės iš _____ 9 %	Einamasias s-tas _____ 5.0%
Nekiln. turto iš _____ 9 %	Sėrus (numatyta) _____ 5.5%
Išskaitant gyvybės draudimą iki \$10.000.	Term. ind. 1 metams _____ 7.25%
JAU ISDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palikimais (pradedant 6.5%)	Term. ind. 2 metams _____ 7.75%
	Term. ind. 3 metams _____ 7.75%
	Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2.000 šėrus sumos.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v. Darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrant šeštadienius. Vakaraš — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakaraš — pirmadienį, trečiadieniais ir penktadienį nuo 7 iki 9 v.

Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.